

Avstrijci, Nemci, Bolgari in Turki bodo začeli ta teden prodirati v Grško.

BOLGARSKI KRALJ BO OBISKAL NEMŠKEGA CESARJA. — SRBI V DRAČU. — SOVRAŠTVO MED SRBI IN BOLGARI SE JE POVEČALO. — POSLEDICE ZRAČNEGA NAPADA. — OPERACIJE PROTI SUŠKEM PREKOPU BO VODIL BAVARSKI PRINC LEOPOLD. — RUMUNSKA IN BOLGARSKA. — MESTO RUŠČUK NAJ POSTANE NEUTRALNA ZONA. — ODŠKODNINA. — SRBSKI ČASTNIKI NA KRFU.

Rim, Italija, 5. februarja. — Avstrijci, Nemci in Bolgari bodo v najkrajšem času vprizorili napad na Solun. To je razvidno iz tega, ker se koncentrirajo avstrijske in nemške čete pri Xanti in pri Gumudžini. Avstrija bo dala na razpolago 60,000 mož, ki so bili osvojili Črnogoro. Avstrijci bodo šele tedaj začeli operirati v Albaniji, ko bo njihova naloga pri Solunu rešena.

Pariz, Francija, 6. februarja. — Iz Soluna poročajo, da je na grški meji par stotisoč avstrijskih, nemških, bolgarskih in turških vojakov. Pred dvema dnevi se je že vršil prvi spopad med nemškimi in grškimi predstražami. Če Nemci ne bodo pustili Grkov pri miru, se bodo pridružili zaveznikom.

Francoske čete so zasedle v Solunu vladno šolo za sadjerejo.

Bolgarska je obvestila Rumunsko, da se mora smatrati utrjeno mesto Ruščuk, ki leži poleg važnega železniškega prehoda preko Donave kot vojno zono.

Če bi ruske in rumunske čete vdrle v Bolgarsko, bi jim bila pot mimo Ruščuka najbolj pripravna.

Pariz, Francija, 6. februarja. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so Avstrijci oddaljeni samo nekaj milj od Drača. Italijani in Srbi so sklenili braniti mesto do zadnje kaplje krvi.

Rim, Italija, 6. februarja. — "Idea Nazionale" je dobila iz Drača poročilo, da je dospelo v Drač 2,000 črnogorskih vojakov in 14 častnikov.

Atene, Grško, 6. februarja. — Ko se je včeraj zopet sestala grška poslanska zbornica, je bil izvoljen za predsednika Mihael Teokitis. Mihael je brat bivšega grškega ministrskega predsednika.

Amsterdam, Nizozemsko, 6. februarja. — Neka brzjavka iz Bukarešta naznanja, da je zahteval v včerajšnji seji poslanske zbornice ministrski predsednik \$40,000 000 vojnega posojila. Dozdaj se je najelo že nad 120,000, 000 vojnega posojila.

Rim, Italija, 6. januarja. — Iz privatnih virov se je doznalo, da se bo Rumunska pri prvi priliki pridružila zaveznikom in da je ob bolgarski meji koncentrirala že pol milijona vojakov. Bolgarske trdnjave na severu so dobile zadnji čas velika ojačenja.

Pariz, Francija, 6. februarja. — "Temps" je dobil iz Aten poročilo, da so se pojavili pred kratkim nad Sofijo angleški in francoski letalci ter vrgli v mesto precej bomb. Zatem so odpluli zrakoplovci nad bolgarski tabor in ga začeli obstreljevati. Mrtvih oziroma ranjenih je bilo baj 470 vojakov.

Atene, Grško, 6. februarja. — Avstrijci in Nemci bodo še ta teden vprizorili napad na zaveznike v Solunu. Proti Solunu bodo prodirali s treh strani, tako da bodo preprečili sovražniku umikanje.

Francoski in Angleži imajo v solunskem pristanišču zadostno število transportnih ladij, da bodo v slučaju potrebe vkrcali vojaštvo in ga odpeljali na grško otočje.

Grška je odločno protestirala, ker so zavezniki zasedli Kara Burnu. Zavezniki so ji odgovorili, da so morali to mesto na vsak način imeti in da v bodoče ne bodo več kršili njene nevtralnosti.

Milan, Italija, 6. februarja. — Iz Drača poročajo, da se je sovraštvo med Srbi in Bolgari zadnji čas zelo povečalo. Bolgari so brezobzirno postopali s srbskimi ranjenici, z jetniki pa sploh nimajo nobenega usmiljenja.

Po bolnišnicah je umrlo na tisoče ranjenecov. Turški ustaši masakrirajo prebivalstvo po albanskih vaseh. Albanske vojake, ki niso hoteli v boj proti Esad paši, so pomorili.

London, Anglija, 6. februarja. — Nemško-turškim četam, ki bodo vprizorile napad na Sueški prekop, bo povečeval bavarski princ Leopold. Kampanja proti Egiptu se bo začela spomladi. V armadi bo moštvo turško, častniki bodo pa Nemci.

Sofija, Bolgarsko, 6. februarja. — Bolgarski kralj Ferdinand bo v kratkem času odpotoval v Berlin. Tam bo obiskal nemškega cesarja in se mu zahvalil za obisk v Nišu. Spremljal ga bo baj prestolonaslednik Boris.

Rim, Italija, 6. februarja. — Zadnje dni je dospelo na Krf preko sto srbskih častnikov. V kratkem bo dospel tja tudi srbski kralj Peter.

Z vzhoda in zapada.

Rusi poročajo, da so pognali Turke v Beg. — Nemška ofenziva. — Pariško poročilo.

Petrograd, Rusija, 6. februarja. Danes je bilo oficijelno sporočeno, da so stopili Rusi v Kavkazu v ofenzivo, in da so pognali Turke na več mestih nazaj. Vojne operacije zelo ovira slabo vreme. Ponekod je 20 stopinj R pod ničlo.

V Perziji se situacija ni veliko izpremenila.

London, Anglija, 6. februarja. Nemci so razstrelili severno od Loosa več min. Angleži so nato zasedli kotline, katere je povzročila eksplozija. V soboto se je vnel nad bojiščem zračni spopad, katerega se je udeležilo nad 25 francoskih, nemških in angleških zrakoplovcev. Dva nemška zrakoplova sta padla poškodovana na zemljo, ostali so se pa umaknili.

London, Anglija, 6. februarja. Nemško časopisje poroča, da so stopili Nemci na celi zapadni fronti v ofenzivo ter da so začeli prodirati proti Calaisu.

Pariz, Francija, 6. februarja. — Francoska artilerija je uspešno obstreljevala nemške strelne jake pri Bessinghe. V Kampanji se ni razen manjših spopadov ničesar posebnega pripetilo.

Odškodnina.

Atene, Grško, 6. februarja. — Vladna komisija je natančno dooznala, kakšno škodo so napravili nemški zrakoplovci v Solunu. Komisija je predlagala vladi, da naj zahteva primerno vojno odškodnino.

Položaj pri Kut-el-Amari.

London, Anglija, 6. februarja. Razna poročila naznanjajo, da so se pri Tigrisu vršili manjši spopadi med turškimi in angleškimi četami. Položaj pri Kut-el-Amari je neizpremenjen.

Poveljnik angleške ekspedicijske general Aylmer poroča, da so nastali v južnem delu Mezopotamije silni nalivi, v sled česar je vsako prodiranje skoraj nemogoče. Pred Dardanelami se je pojavilo nekaj zaveznikovih križark, ki so obstreljevale turške utrbe. Škoda, ki so jo povzročile, je precejšnja.

Položaj v Carigradu.

Berlin, Nemčija, 6. februarja. — Ameriški poslanik Morgenthau, ki je danes dospel sem, je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu, da so razmere v Carigradu popolnoma normalne in da so vse vesti o pomanjkanju živil neresnične. Poslanik bo odpotoval v New York preko Kodanija. Ko bo dospel v Washington, bo poročal predsedniku Wilsonu o situaciji na Balkanu.

Aerodrom.

Ženeva, Švica, 6. februarja. — V aerodromu (prostor, kjer so nemški vojaški zrakoplovi) pri Johannisthalu, je izbruhnil požar. Devet novih zrakoplovov je zgorelo. — Kdo je zažgal, se dozdaj še ni dalo dognati.

Škodova tovarna.

Rim, Italija, 6. januarja. — "Messagero" je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da je nastala v Likodovih tovarnah pri Plazu velika eksplozija, ki je zahtevala 190 človeških žrtv. Tri glavna poslopja so razdejana. V teh treh poslopih so izdelovali 32-centimetrskе havbice.

NOV ROMAN.

V torkovi številki našega lista bo začeli prihajati na zadnji strani sezonskega romana pisatelja E. MILA CABILOUA: **GOSPOD LECOQ.** V gotovih ozirih je ta roman veliko bolj kot "Tatvina". V romanu je z nevrjetno natančnostjo popisana Lecova karjera. Vsek, kdor prečita prvo poglavje, bode nestransko pričakoval drugih nadaljevanj. Uredništvo našega lista si je nadelo nalogo, da bo znanstveni in najzanimivejši romane svetovne literature. Povedati je treba, da ti romani ne bodo nikoli "šund", da ne bodo podobni raznim "Grosfancu beratičam" in "Beratičevim skrivnostim" — ampak bodo skrajno zanimivi in VELIKO LITERARNE vrednosti. Čitatelje pozorno opozarjamo na TORKOVO številko.

Iz Kanade.

V Kanadi so podvojili straže in aretirali nekaj osumljenecov. Bomba v železniškem vozu.

London, Anglija, 6. februarja. V sled požarov, ki jih mnogi pripisujejo nemškim špijonom, so kanadske oblasti podvojile vse svoje straže na mostovih, javnih zgradbah, železnicah in munijskih tovarnah. Vojaške in policijske oblasti delajo skupno, da preprečijo in onemogočijo vse morebitne napade s strani nemških špijonov in zatratnikov.

V Winghamu so našli v tovarnem železniškem vozu zaboj močnega razstreljiva kordita z zažigalom, ki mislijo, da ga je položil tja nek Nemec Adolph Schatte, prejšnji nemški vojak. Preiskava, ki so jo začeli proti njemu, je dokazala, da je imel v posesti razne sumljive listine, ki jih je policija zaplenila. Ti papirji so pokazali, da je bil Schatte pred kratkim v Carigradu, Belgiji in Nemčiji.

St. Catherine, Ontario, Kanada, 6. februarja. — Tukaj so nastavili v tovarnah za municijo številne vojaške straže. Sinoči je prišlo nenadno povelje, naj se ostro zastraži kanal Welland in tudi druge važne točke.

Tudi vsi mostovi so zdaj ostro zastraženi in odkar je zgorel kanadski parlament v Ottawo, se je začelo upisavati mnogo več mladih ljudi za vojaško službo.

Welland, Ontario, Kanada, 6. februarja. — General Logie iz Toronto je zapovedal, naj straži novoustanovljen 98. bataljon z 1156 močmi Wellandski kanal. Moštvo je popolnoma oboroženo in dobro preskrbljeno z municijo ter popolnoma nadzirajo dohod in odhod k munijskim tovarnam in drugim važnim javnim poslopijem.

Srbi in Italijani.

London, Anglija, 7. februarja. "Daily Mail" naznanja, da so se Avstrijci pridružili v Albaniji Bolgarom in da so okupirali Elbasan. Napadli so Italijane in Srbe ter jih pognali 12 milj severno od Valone.

Velikanski teleskop.

Los Angeles, Cal., 6. februarja. Tukaj so začeli s pripravami, da spravijo na Mount Wilson po strm hribu največji teleskop z največjimi lečami na svetu, ki ga bodo postavili v Carnegiejevem zvezdnem opazovalšču.

Vsi deli teleskopa in njihovi zaobji tehtajo 47,250 funtov. Železnice so odklonile njihov prevoz, ker so bili nekateri deli preširoki, drugi pa previsoki, da bi mogli na železniških vozovih skoz nekatere železniške predore.

Leče za teleskope so delali skoz več let, ker je tako delo zelo težavno in košljivo.

Napredek tehnike.

Tehnika je zadnji čas silno napredovala. — Vodljivi zrakoplovi in baloni. — Rekord.

Pred desetimi ali dvajsetimi leti si ni nikdo mislil, da bo tehnika v kratkem času tako zelo napredovala. Komu je prišlo pred leti na misel, da se bodo ljudje lahko vozili tako z zrakoplovi po zraku, kakor se vozijo z avtomobili po zemlji. Vakega človeka, ki se le količkaj zanima za napredek, bo gotovo veselilo izvedeti nekoliko podrobnosti o zrakoplovih in o rekordih, katere so zrakoplovci dosegli. Posebno francoski zrakoplovci so se večkrat zelo odlikovali in so dosegli rekorde, katerim se je čudil ves svet.

Opise raznih poletov je dobil v letošnjem Slovensko-Ameriškem Koledarju. — Poleg tega so v njem tudi lepe povesti, znanstveni članki, kronika vojne, in razne druge zanimivosti.

Koledar krasi trideset krasnih slik. — Onemu, ki ga naroči ne bode žal. Cena je malenkostna, samo 35 centov s poštnino vred.

Naročajo ga pri: **SLOVENC PUBLISHING CO.,** 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

Štrajki.

V Bostonu štrajkajo krojači. — Delavci so proti združitvi. — Delodajalci so ugodili zahtevam.

Boston, Mass., 6. februarja. — Danes se je vršilo tukaj veliko zborovanje krojačev. Po nekaterih krojačnicah so uslužbenici že zavtavkali. Zahtevajo zvišanje plač in skrajšanje delavnega časa. V sredo bo drugo zborovanje, na katerem se bo odločilo, če naj se proglasi splošno stavko ali ne.

Indianapolis, Ind., 6. febr. — Zadnji čas se je razširila tukaj govorica, da se mislita strniti United Mine Workers in Western Federation of Miners. Pristasi U. M. W. so se izrazili, da so odločno proti združitvi. Med rudokopi in premnogokopi je taka razlika, da o kakih združitvi teh dveh delavskih organizacij ne more biti niti govora.

Phoenix, Ariz., 6. februarja. — Danes zvečer je bila končana stavka 5000 rudarjev. Delodajalci so ugodili delavskim zahtevam, povišali plačo in skrajšali delavni čas.

Novi nemški topovi v strelnih jarkih.

London, Anglija, 7. februarja. Nek časnikarski dopisnik, ki pravi, da se je preoblečen utihotapil v Kruppove naprave na Nemškem, pripoveduje o podrobnostih novega revolverskega topa, ki so ga iznašli Nemci. Podrobnosti o tem topu, pravi dopisnik, je izvedel od delavcev, ki so zaposleni pri izdelavi takih topov.

Kaliber topa je 3 in pol centimetra, skoraj en palec in pol. Top je opremljen s posebno hladilno napravo in more izstreliti 650 strel na minuto. Ta top nima baj nikakih koles, temveč stoji na tri-nožnem stojalu. Ker ga moreta operirati dva vojaka in ga moreta sama prenašati, bi zamogel napraviti baj zelo mnogo škodo angleškim četam. Skoro 50 jih je baj že gotovih, kakih dvesto pa jih bo kmalu dogotovljenih. — Omenjeni dopisnik pravi, da je kasneje sam videl nekaj takih topov. (Če je le res!!)

Potopljen angleški parnik.

London, Anglija, 6. februarja. Angleški parnik "Balgownie", ki ima 1061 ton prostornine, se je potopil. Vse moštvo, z izjemo enega častnika, se je rešilo.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na **KRANJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HEVATSKO**, in druge kraje v **AVSTRO-OGRSKI** blizo 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dosepele v roke prejemnikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znanecem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	\$	K.	\$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.00	900....	121.50
110....	14.85	1000....	135.00

Ker se cene sedaj pogosto spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER, 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

Bližnje sporazumljenje. Nemčija grozi Rumuniji. Izgube Nemcev v Afriki.

NEMČIJA PRIZNAVA ODGOVORNOST ZA IZGUBE AMERIKANECV NA "LUSITANIJI" IN HOČE UGODITI ZAHTEVAM ZA ODŠKODNINO. — NOČE PA PRIZNATI, DA JE BILO DEJANJE POTOPA NEZAKONITO. — NEMČIJA IN AVSTRIJA GROZITA RUMUNIJ. — NEMČIJA JE IZGUBILA KAMERUNSKO KOLONIJO V JUŽNI AFRIKI. — NEMŠKE ČETE SO SE UMAKNILE NA ŠPANSKO OZEMLJE.

Washington, D. C., 6. februarja. — Razmerje med Nemčijo in Združenimi državami v zadevi parnika "Lusitanijs" se je izdatno izboljšalo kot posledica zadnjih navodil, ki jih je poslala nemška vlada svojememu poslaniku Bernstorffu v Washington. Če bodo razpravljali o tej stvari v kabinetni seji, ki se bo vršila prihodnji tork, se danes še ne more vedeti, sklepajo pa, da se ne bo ukrenilo nikakih odločilnih korakov v tej zadevi, dokler se ne bosta predsednik Wilson in tajnik Lansing posvetovala s kabinetnimi člani glede odgovora nemške vlade.

Baje je zahtevala ameriška vlada od Nemčije priznanje, da je odgovorna za izgube Amerikancev in za plačanje odškodnine, kar je nemška vlada po svojem poslaniku tudi ugodila. Nemško poslanstvo je zelo optimistično in se vedno pričakuje končnega odgovora ameriške vlade.

Če je odgovor nemške vlade zadovoljiv željam in zahtevam predsednika Wilsona, se ne more ugotoviti. Toliko pa je gotovo, da se je položaj izboljšal, dasi ne priznava Nemčija nezakonitosti svojega postopanja, drugače pa se smatra odgovorno za izgubo življenj ameriških državljanov in je pripravljena plačati odškodnino.

Washington, D. C., 6. februarja. — V visokih nemških krogih zatrjujejo, da je izdala nemška vlada svojim podmorskim čolnim navodila, naj ne potapljaajo v bodoče parnikov brez svarila, da pa tega Nemčija ni hotela objaviti, in sicer iz strateških mornariških ozirov.

Milan, Italija, 6. februarja. — Tukaj je dospelo poročilo od nekega časnikarskega dopisnika v Rumuniji, da sta obvestili nemška in avstrijska vlada rumunsko vlado, da smatrati prodajo 80,000 vagonov žita zaveznikom in izvolitev dveh transilvanskih irendentskih poslancev v parlament za Nemčiji in Avstriji sovražno dejanje in da se bosta obe državi po tem tudi ravnali.

Kar se tiče izvolitve poslancev, je odgovorila rumunska vlada, da tega ni mogla preprečiti, da je mogla pa samo smatrati take izvolitve za nepostavne, ker so proti rumunski ustavi. Glede prodaje žita zaveznikom pa Rumunija zasleduje le svoje lastne koristi in je to povsem gospodarsko vprašanje.

V istem poročilu se tudi glasi, da se pomikajo bolgarske in turške čete proti rumunski meji. Neko drugo poročilo zatrjuje, da je ponudila rumunska vlada Nemčiji in Avstriji, da ju preskrbi s 100,000 vozovi drugih živil.

London, Anglija, 7. februarja. — Po poročilih iz Italije in Rumunije se da sklepati, da se bliža razmerje med Rumunijo in Nemčijo in Avstrijo na drugi strani do razpora, ker sta obe zadnji državi začeli groziti Rumuniji, dalje pa so začeli koncentrirati svoje čete na rumunski meji. Poleg tega sta Nemčija in Avstrija zahtevali od Rumunije tako nevtralnost, da bo ugajala ošrednjima državam in demobilizacijo rumunske vlade.

Madrid, Španja, 6. februarja. — Španska vlada je izdala danes sledečo izjavo:

"Devetsto nemških rednih evropskih čet in 14,000 nemških domačinov iz Afrike je prekoračilo špansko Guinejo, kjer smo jih internirali".

Že skoz več dni so se širili glasovi o napredovanju anglo-francoskih čet v nemški koloniji Kamerunu in o umikanju nemških lelih in domačih čet proti mali španski posesti v Guineji. Sodeč po španskem uradnem poročilu je pohod Francozov in Angležev s tem končan, ker so se umaknile skoro vse nemške čete, ki so se napadalcem do zdaj upirale.

Zdaj je ostala Nemčiji samo še nemška vzhodnja Afrika od vseh njenih velikanskih afriških posesti, ki so imele pred vojno štirikrat večjo površino, kakor vsa evropska nemška država.

Potop velike nemške bojne ladje.

Kodanj, Dansko, 7. februarja. — V Kattegatskem prelivu je bila potopljena velika nemška bojna ladja, in sicer med otokom Anvot in švedsko obalo.

Poročilo pravi, da je povzročila potop skoraj gotovo mina. Sprva so se sližali brezlični klici na pomoč, ki pa so kmalu prenehali.

Turki in Angleži.

Carigrad, Turčija, 6. februarja. Pri Iraku se je vršila vroča bitka, v kateri smo bili mi zmagovalci. Armada generala Aylmera se je morala umakniti.

ROJAKI POZOR! Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATIE iz starega kraja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno narišejo naš Koledar.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)**FRANK SAKSER, President.**
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation
and address of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list na Ameriko in	Canada.....\$3.00
pol leta.....	1.50
celo leto za mesto New York.....	4.00
pol leta za mesto New York.....	2.00
Evropa za vse leto.....	4.50
pol leta.....	2.25
četrtletje.....	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljo in praznikov.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Doplat brez podpis in osebnosti se ne
prišteje.Denar naj se blagovito pošilja po
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje lo-
vališče naznači, da hitreje naj-
demo naslednjico.Dopisom in pošiljatelj naravnost na
naslov:**"GLAS NARODA"**

82 Cortlandt St., New York City

Telephone 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABELFEDERATION OF AMERICAN
WORKERS

Premogariji in premogar-

ski mogotci.

Vsi veliki newyorški dnevniki

so prinesli po celo stran obsega-

joče oglašje, ki jih je objavil od-

bor zastopnikov lastnikov in izko-

riščevalcev antracitnih premogo-

rovov. V teh oglašjih se pečajo

lastniki premogorovov z zahteva-

mi organizacije združenih premog-

arjev v Ameriki.

Točko za točko navajajo pre-

mogarske zahteve in odgovarjajo

na vsako posebej. Pri tem jih vodi

očividno ena sama misel, namreč,

da nečajo na nikak način plačati

povišanja zaslužka premogarjev,

temveč se obračajo na javnost in

na ljudstvo, češ: — Če ste vi pri-

pravilni plačevati višje cene za

premog, ki ga kurite, smo mi pri-

pravilni povisati premogarjem

zaslužek ter ugoditi njihovim za-

htevam.

V svoji objavi se kapitalisti na

premeten način izgovarjajo in za-

tarkajo k ljudem, češ, da se po-

teguje le za pravice in koristi o-

nih, ki premog kurijo, da imajo

sami do zdaj veljanske stroške,

posebno s prevažanjem premoga,

dobitka pa le prav malo.

Med drugim pravijo:

Premogariji zahtevajo 20odstot-

no povečanje plače.

Povprečen zaslužek iz premogo-

rovov je premajhen, da bi se mo-

glo ugoditi tem zahtevam.

Toda, če so ljudje zadovoljni s

tem, da oni sami poravnajo te iz-

datke na ta način, da bodo dražje

plačevali premog na drobno, po-

tem so tudi lastniki rudnikov pri-

praviljeni, da ugodijo delavcem.

To je naravno že zelo stara

zgodba. Delodajalec, kapitalisti

se je vedno poslužujejo, kadar jih

delavci prijemajo za njihove že-

pe. Vendar je v tem tudi nekaj

novega, da so se namreč tokrat

obrnilo do drugih slojev in javno

začeli razpravljati o tem vpraša-

nju.

Še v nobenem drugem slučaju

ali krizi, ki se je pojavila v veliki

in pomembni premogarski indus-

triji, niso lastniki tako na široko

razpravljali o tem v javnosti in

niso skušali premeteti ljudi z na-

pačnimi dejstvi, še predno se je

prava kriza začela. Treba je namreč

pomniti, da še niso predložili

premogariji nikakih določenih za-

htev, niti ne nameravajo tega še

storiti pred koncem tega meseca.

Če zatrjujejo ti zastopniki lastni-

kov premogorov, da so stali pri

premogariji kake zahteve, ne trdi-

jo resnice, temveč jo zavajajo, da

imajo s tem navidezen vzrok za

svoje izjave še pred pravimi po-

gajanji.

Mora se tudi vedeti, da so med

temi posamezniki, ki zagovarjajo

in podpirajo ta boj proti organi-

ziranju premogarjem, v veliki

množini ravno tisti ljudje, ki so

začeli javno gonjo proti železni-

čarjem, ki nameravajo zahtevati

za železnice osemurni delavni

ker pa toč pred malo dežuje, se je

čas, Treba je samo pogledati dru-

že, kakor:

The Delaware, Lackawanna &
Western, The Lehigh Coal and
Navigation Company, The Phila-
delphia and Reading in The Sus-
quehanna.Ti veliki industrijski mogotci
se zde, da nameravajo začeti pro-
ti organiziranemu delavstvu bor-
bo na življenje in smrt. Da pa do-
sežejo svoje namene, si mislijo
javnost kupiti, in sicer na način,
kakor so ga pokazali, namreč s
pomočjo kapitalističnega časopi-
sa in premetiti tako široko jav-
nost, ki drugače ni dober, poču-
ne o razmerah premogarjev ter o
njihovem življenju.Kapitalistični newyorški list
"The New York Times" piše:
"Unije se ne zmenijo za to, od-
kod pridejo njihove plače, če od
dobitka, od izgub, ali pa iz žepov
drugih ljudi, ki imajo tudi težave
in življenjske potrebe, kakor jih
imajo premogariji. Ti ljudje ina-
če tudi pravice, da počeni dobi-
vajo svoje življenjske potrebe, če
imajo premogariji do višjih plač
sorazmerno z zaslužkom."Iz tega se jasno razvidi, da si
nadevajo ti lastniki-kapitalisti
krinko dobrotnikov širših slojev,
kar pa ni resnično. Delodajalec
ni prav nič za delavce in tudi nič
jim ni za konsumente, temveč le
za denar, ki jim ga je vedno pre-
malo.**V ruskem Turkestanu.**

Spisal dr. Ivan Knišč.

IV.

PRED URALOM.V Samari potniki prestopajo na
"srednjeazijsko železnico". Vlaki
sicer vozijo še nekaj časa po si-
birski progi, oidejo se pri ne-
znatnem mestecu Kinel, 40 kilo-
metrov od Samare, vendar pa
potnike in blago prekladajo že ob
Volgi.Po vozovih je vladala velika
gneča, kakor je to na Ruskem že
navada. Zakasnil sem se; nisem
dobil več mesta v kupeju, marveč
sem moral ostati na hodniku, kjer
sem se usedel na stolček in zrl na
pokrajino.Potniki drugega razreda so ve-
činoma čitali novine, krajevni
"Samarski Vjestnik", ali pa mo-
skovski dnevniki. Po vseh znat-
nih kolodvorih prodajajo časopi-
se in knjige. Najbolj ponujajo in
največ prebirajo moskovski list
"Russkoje Slovo" (Ruska Beseda),
ki po južnih in vzhodnih po-
krajinah daleč nadkriljuje vse
druge časnike. Deloma ga pripo-
roča obilna reklama, deloma za-
nimiva vsebina. List sam ne zago-
varja stroge politične smeri; piše
za širše sloje, v prav poljudni ob-
liki. Pred 15. leti je bil še nezna-
ten listič. Ob časi rusko-japonske
vojne pa je lastnik prišel na to le-
misel: Pridobil je izvrstnega po-
ročevalca, imenitnega potpisalca,
znane Nemirotiča Dančanka, ki
ga je poslal na Daljni vzhod.Dnevnik je prinašal najnovejše
brzojavke, najnatančnejša poro-
čila in najzanimivejše dogodke,
popisane v blestecem, obenem pa
poljudnem slogu. Dančenko je do-
bival vsak mesec po 6000
rubljev in še visok honorar. List
je napredoval neverjetno hitro;
v par mesecih je imelo "Russko-
je Slovo" že nad 100.000 naroč-
nikov, ki jih je tudi ohranilo in
še pomnožilo.Meni se je primerilo to-le: V
Taškentu, sredi Turkestanu, sem
si kupil najnovejšo "Russkoje
Slovo" in čital novice iz "Av-
stro-Vengrije". Neki telegram so
naslovili: "Ljubljana", par pri-
hodnjih pa: "Zagreb". List je
poročal o avstrijskem vsesokol-
skem izletu, ki se je tiste dni (av-
gusta 1. 1911) vršil v Zagrebu.
Češki Sokol je mimogrede obiskal
našo prestolnico. Natančno je list
poročal, kdo je Čeha sprejel v
Ljubljani. Zagrebško prireditve
je popisal še podrobneje. Našte-
val je govornike in podal kratko
vsebino govorov. V Osrednji Azi-
ji, onkraj Kirgiške pušave, se
skoraj ločen od sveta, sem čital
novice iz ožje domovine! Koga to
ne bi presenetilo? Spoznal sem: pa
kasneje, da se Rusi za česko so-
kolstvo hudo zanimajo.Vozili smo se ob Samarki. Iz-
prva je pokrajina rodovitna, ob-
rastla z žitom in drevjem. Kmalu
pa se izpremeni v pusto, valovito
pokrajino, s pičlo travo, ki je o
poletni vročini postala rjavor-
umenkasta. Med Volgo in Ura-
lom se sicer še vedno razteza "čr-
narj", debela, mastna prst;
na železnicih osemurni delavni
ker pa toč pred malo dežuje, se jerodovitna pokrajina izpremenila
v dolgočasno stepto. (V rusini:
step. Pravilno bi morali reči: V
južni Rusiji se širi brezkončna
step; vlak je zavozil v pusto
step.) Tuhtam se prikaže majhna
naselbina. Velike črede konj se
pasejo po valovitem gričevju; go-
vede je malo.
Pozimi divjajo po stepi snežni vi-
harji. Da ti železnice ne zametejo,
zavarujejo tir z visoko leseno o-
grajo. Ponekod sem zagledal kraj-
proge grmado desk in kolov. Ker
nisem vedel, kaj pomeni ta les,
sem vprašal sopotnika. Razložil
mi je: "Na zimo postavijo kraj-
železnice visok plot, da snežni vi-
harji proge ne zasujejo; spomladi
pa ograjo podro." Nekaj strašne-
ga mora biti zimski vihar na od-
piti pokrajini. Gorje človeku, ki
ga metež zaloti!Tudi mraz je pozimi najbrž ne-
znosen po ruskih planjavah. Zato
imajo ruski kupeji dvonajta ok-
na, da mraz ne more do potnikov.
Poleti in del okna odstranijo; o-
hranili so ga pa v Osrednji Aziji,
da varuje pred neznosnim pu-
ščavskim peskom.Zrl sem dolgo časa v pokraji-
no; postala je enolična, uspava-
joča. Brskal sem po knjigah, za-
pisal par opazk, slednjič sem se
tudi tega naveličal. Jezilo me je,
da ne dobim sedeža v kupeju,
temveč moram čepeti na hodni-
ku. Lahno sem bil prošil sprevod-
nika, naj mi preskrbi sedež v ku-
peju. "Sejšas?" (takoj) me je
potolžil in izgnil. Uro pozneje
sem ponovil prošnjo z istim uspe-
hom. Pohlevnost je je sicer v dru-
žabnem življenju prav lepa čed-
nost, na železnici pa je — slabost.
Ko je "konduktor" tretjič stopal
mimo mene, sem zagodrnjal pre-
cej robato: "Dajte manj adno
mjesto! Ja platil!" Sprevednik
se je zbal ostrih besedi, pa je
kmalu iztaknil sedež.Ogledal sem si tovariše. Poleg
mene je sedel bradat gospod;
zdel se mi je bogat, ker je nosil
zlato verižico in dragocene prsta-
ne. Nagovoril me je — francoski.
Ker tega jezika nisem doela
vešč, sva nadaljevala nemški.
Razumel je pač, v govoru pa je
bil sementija v zadregi za izraz;
opravičeval se je, da nima vaje.
Meni se je pa čudno zdelo, da v
teh pokrajinah dobim človeka, ki
zna nemški. Potoval je v Oren-
burg, da nakupi kolikor mogoče
veliko živine. Nisem dognal, je-li
samostojen trgovec ali pa zastop-
nik večje trditve. Ono leto je bila
med Uralom in Volgo prav slaba
letina; spomladanski mraz in po-
letna suša sta uničili žito; kar je
prej veljalo 100 rubljev, so tedaj
plačevali po 25.Ko sem mu razodel, da potujem
v Turkestan, je pripomnil, da
tjakaž zaide malo turistov, poleti
pa že celo ne, ker je prevročje.
Smatral me je za zgodovinarja,
ki raziskuje starine in kupuje et-
nografske stvari: narodne noše,
rokopise, ročne izdelke in podob-
no šaro; menil je, da dobim take-
ga blaga na izbiro.Na isti klopi je sedel tudi oče-
delavec, ki je potoval s sinom
istotako v Orenburg. Ni mu šlo
v glavo, da kdo potuje po daljnih
krajih z drugačnim namenom ne-
go po kupčiji; rekel je, da bom za
vso pot izdal do 200 rubljev, kar
se je njemu zdela že visoka svota
denarja.Ko sem razodel, da potujem do
Andžana, se oglašila na nasprotni
klopi star orientalec: "Vi potu-
jete v Andžan? Inate tamkaj
znanee? Tudi jaz sem od Andž-
ana." S pomočjo sosedu ma raz-
jasnil, da si Andžan ogledam le
mimogrede, da mi je Turkestan
doslej popolnoma neman. "Vi se
niste bili nikdar v Andžanu?"
se začudi starec. "Tudi v Oren-
burgu se nisem bil", se izgovar-
jam. Starina se čudi še bolj.Kdor je hodil po svetu, je go-
tovo zapazil že to-le: Na vlaku se
spoznava s tujcem, ki je doma v
ovnih krajih, koder in kamor se
voziš. Gotovo te vpraša: "Imate
ondzi znanee?" Ko mu poveš, da
še prvič potuješ po teh krajih,
se domaćin začudi: "Vi se niste
bili nikdar v N?" In vendar je
to vprašanje čisto naravno.Orientalce me je zanimal vsled
značilne obleke. Nosil je visoke
škorjne, široke hlače, živopisan
površnik, segajoč mu skoraj do
petu, nad ohlapno belo srajco in
barvastimi suknjami. Oblečja je
bil ploščatega, temnorjavega. Na
glavi je nosil nizko, lepo vezeno
čepico. Smatral sem ga za Mon-
gola; motila me je samo dolga
črna brada; zakaj Mongolom —
kakor znano — brada prav slabo
raste. Obrnem se k sosedu, ki me
pouči: "To je Sart iz spodnjega
Turkestanu." "Kaka narodnost
pa je to?" izustim nehot. Tedajpa me sosed začuden pogleda:
"Vi ne poznate Sartov? Se niste
učili zemljepisja?" Mož je dvo-
mil o mojem zemljepisnem znan-
ju, ker dotodaj še nikdar nisem
ne bral, ne čul o Sartih. Moj znan-
ec mi je razlagal: "Od Oren-
burga do Taškenta prebivajo Kir-
gizi, od Taškenta do kitajske me-
je pa Sart. Kirgizi so večidel
nomadi, ki se s čredami selijo s
kraja v kraj, Sart pa so stalno
naseljeni, so poljedelci, živinorej-
ci, obrtniki, trgovci. To niso pra-
vi Mongoli; so mešanica turških
in iranskih narodov. Vere so mo-
hamedanske. Sicer je pa v Turke-
stanu kristjanov zelo malo; samo
priseljenec so pravoslavni, doma-
čini so brez izjeme Mohameda-
novi privrženci." — "Kakšen je-
zik govorijo Sartii?" se ojunam
iznova. — "Sartovski seveda".
— "Sartovski seveda". — "Kasneje sem
čital, da je sartovski jezik turško
narečje z iranskimi (perzijskimi
ter afganskimi) primesmi."Možiček je sedel vso pot na
istem mestu, skoraj ni gnil s te-
lesom, ni preglasno govoril, ni se
burno smejal; zgled v neiz-
premenljivo usodo udanega fleg-
matičnega mohamedanca. Gledal
me je prijazno kot tujca, ki pri-
haja iz daljnih dežel ogledat si
njegovo domovino. Izpovedoval
je par besedi mojemu tolmaču.
Ta mi reče: "Gospod vas vabi na
svoj dom, v okolici Andžana." —
"Prav rad sprejem povabilo!"
se mu priklonim, kar je vzel na
znanje z očividnim zadovoljstvom,
ker se mi je nasmešnil. Obljube
pa vendarle nisem izpolnil; Sart
se je peljal naravnost domov, jaz
sem pa izstopil in ogledoval tur-
kestanaka mesta. "Prišel je v Sa-
maro po knjižji", mi je pravil
tolmač; "prodajal je žito in bom-
baž; je bogat posestnik." Poleg
Sarta je sedel istotako oblečen
mladenič, služabnik, ki se ni vti-
kal v razgovor in je gospodu po-
stregel, kadar je bilo treba.Presenetilo me je, da sta Sarta
posila visoke škornje iz tenkega
usnja, gladko zlikane, dasi je
njih domovina zelo vroča dežela
in bi bile sandale veliko hladnejše
obuvalo. Morebiti so Turkestan-
ci to navado sprejeli od Rusov. Po-
zorni je pa tudi v Turkestanu m-
rlo in takrat škornji niso pregro-
ki. Na škornjih pa sta nosila —
galoše, pristne ruske galošje, in to
v poletni vročini, ko v Turkestanu
več mesecev ne dežuje. Zvečer
sta Sarta sezula galošje, čevlje pa
obdržala; opazil sem, da na škor-
njih nimata pete; galošje so torej
bistven del obuvala, ne le ob-
dežju, marveč ob vsakem vreme-
nu. Pozneje sem spoznal, da je ta
noša med bogatimi Turkestan-
ci splošno v navadi. Pač neprimerna
obutev: visoki črni škornji z ga-
lošami ob tropični vročini!Na večer je stari Sart izvelel
lepo vezano knjigo; bral je je za-
mišljeno; sodil sem, da je čital
koran ali kako drugo mohame-
dansko knjigo.Zgodaj sta Sarta iegla k počit-
ku, eden "navjerhu", drugi "vni-
zu", in sta se polastila polovice
kupeja. Začel sem razmišljati, ka-
ko bomo štirje polegli po dveh
posteljah. Sprevednik nam je bil
že odzidal prostore; moj znanec
in jaz sva sedela na spodnjem se-
dežu, delavec in njegov sin sta pa
spravila prtljago v prvo nad-
stropje z namenom, da skupno
prenočita na gornji postelji. Da
bi vso noč prečepel v kotu, mesto
da bi po ruski navadi spal na za-
metasti postelji, se mi je zdelo
tem neprimerniče, ker sem bil tr-
den. Zato sem zadnji večer na ev-
ropskih tleh na prav azijski na-
čin prišel do ležišča.Ko ni bilo v kupeju ne očeta,
ne sina, vprašam sosedu, kje in
kako bomo počivali. Svetoval mi
je: "Polastite se gornje postelje,
jaz pa ostanem na spodnji. Dela-
vec in sin bosta že drugod poiska-
la ležišče, saj nimata voznega list-
ka za ta razred in sta le po spre-
vednikovi milosti zašla v naš ode-
lež." Odrinam prtljago, si priredim
zglavje in se mirne vesti
vlečem na mehko ležišče. Izza
vrat pokuka sin; ko me zagleda,
prične razlagati, da sem zasedel
njegovo mesto, da bosta gori pre-
nočila z očetom. To besedičenje
zavrnem: "Ne ponimaju!" (Ne
razumem!) Sin pokliče očeta in
mu pripoveduje: "Pravi, da ne
razume." "Bo že razumel", se
vznevolji oče in vstopi. Govorici
vame isto kot sin. Izmislim si na-
kratko: "Konduktor skazal!"
(Sprevednik je rekel!) Oče trdi
svojo. Ko vidi, da se ne ganem,
poišče sprevednika. Ta pa se ne
loti mene, marveč mojega zpanca:
"Vstanite!" "Čemu?" odvrne le-
ta, ne kaj prijazno. "Da bo gor-
nji gospod mogel na svoje me-
sto." Trgovec mu jedrnat raz-jasni, da ima povsod v Rusiji
vsak potnik svoje ležišče, zakaj bi
ga ne imel tudi na tej progi; pla-
čal da ne samo vožnjo, marveč
tudi ležišče. Sprevednik je bil
drugačnega mnenja, ki ga je za-
govarjal s postavnimi določili. Tr-
govec je ponovil svojo trditve in
glasneje in izjavil, da ne vstane.
"Pokličem oberkonduktora!" je
zagrozil sprevednik. "Pokličite
čorta (hudiča), če hočete!" se je
moj znanec in doda še par klet-
vin. Sprevednik odide, mi pa za-
stremo luč z rdečim platom in se
ogrnemo čez glavo. Kmalu vstopi
oba sprevednika; nižji pod-
žiga višjega. Ta se zopet spravi
nad trgovca, ki mu pa niti ne od-
govori. "Če ne vstanete, pošljem
na prihodnji postaji po orožni-
ka!" Nič odgovora. Na postaji se
res prikaže oko postave. Bila pa
je to "široka" ruska narava. Od-
pre vrata; ko pa vidi, kako mirno
počivamo, pripomi: "Saj že vsi
spe", in odide. Oče in sin sta te-
kom pogajanj odhitela drugam.
Nad našim vozom pa je sladki sen
razprostrl svoja blagodejna krila.
Čeprav so poletni dnevi v stepi
vroči, se ponoči ozračje dokaj
hladi; zato se počiva tem prijet-
neje. — Ne omenjam dogodka, da
se ponasam z neolikano, mar-
več da pokažem, kako si človek
na železnici pomaga, da pribori
svoje pravice, čeprav samo nami-
šljene. Križem Rusije sem opazil,
da takih nastopov mehka ruska
narava ne vzdrži; rajši se umak-
ne, nego da bi se prepirala.Ko se je danilo, se prebudim in
pogledam v nasprotno stran ku-
peja. Stari Sart je klečal na po-
stelji; roki je bil razprostrl in
mrmral nerazumljive besede. Par-
krat je sklonil glavo in se s čelom
dotaknil ležišča. Varni mohame-
danec je opravljal svojo jutranjo
molitev. Ko sem kasneje splezal
na tla, je sedel na klopi ter čital
koran. Sramoval sem se na skriv-
nem pred častitljivim starem, ki
jetoako očito spoznaval svojo
vero.Napočilo je krasno jutro; nebo
je bilo čisto kot ribje oko. Ogledal
sem se po okolici, ki ni bila tako
puščobna kot prejšnji dan stepa.
Po gričkih zeleni trava, po dolin-
ah se skrivajo vasice, ponekod
tudi večja sela. Hiše so sicer lese-
ne, s slamo krite, toda sredi vasi
se dviga bela cerkev s pozlačeno
kupolo in tudi zvonik so pokrili
z zlato streho. Obdelanega polja
ni veliko, pač pa mnogo pašnikov.
Krog selišč stoje visoke kopice
slame. Gozda ne ugledam nikark-
negat. Na vzhodni strani se vleče
nizko gorovje, odrastek Urala,
znanege meznika med Evropo in
Azijo. Hribi so goli; vrhovi niso
priostreni, stožčasti, marveč za-
okroženi, podolgovati. Pobočje je
ponekod izprano; najbrž spomla-
danski hudourniki odnašajo prst,
da se v grapah kaže skalovje.S trgovcem sva se razgovarja-
la. Izpraševal sem ga po razmerah
v Turkestanu, ki mu pa niso bile
kaj znane. "Nisem bil še doli.
Menda ni tamkaj nič zanimivega;
krajši so divji, domaćini nevljud-
ni." — "Se-li mohamedanski ro-
dovi ne upirajo ruskemu gospod-
stvu in pravoslavju?" — Odgovor-
il mi je: "Pravoslavja Turke-
stancem ne vsiljujejo; bilo bi tu-
di zaman, ker mohamedance pre-
roka ne zataji. Našemu gospod-
stvu so se izpočetka ponekod upi-
rali; vstaje so vojaki brezobzirno
zadušili. Sedaj je vse mirno. Do-
mačinom pustimo mnogo svobode.
V verskem in deloma tudi v šol-
skem oziru se razvijajo po svoje.
Zdi se mi, da so Turkestan-
ci celo veselji da jih varuje ruski
dvoglavi orel. Sreča za Rusijo,
da gospoduje nad neizobraženimi na-
rodii. Ko bi ti rodovi dosegli tako
civilizacijo, kot jo imajo na pri-
mer Poljaki, bi se bili že davno
skušali znebiti ruske nadvlade."

(Pride še).

**Senzacionalna vest o generalnem
adjutantu italijanskega kralja.**"Secolo" je vzbudil s svojim
članokom "Voci fantastiche" po
vsej Italiji izredno radovednost. V
tem članku namreč svari italijan-
ski prebivalstvo, naj nikar ne ver-
jame raznim vestem, ki se razširja-
jo in ki so take, da jih sploh ne
navesti. Raznesla se je namreč
vest, da je bil kraljev generalni
adjutant, general Brusati, ustrel-
jen, ker je poskuš

Zadnja ofenziva avstrijske mornarice.

Pod tem naslovom priobčuje znani strokovnjak na pomorskem polju Maks Schloos v dunajskem "Freundenblattu" sledeč članek: "Potem, ko se je posrečilo križarji "Novari" in brodomorji torpednih rušilcev napasti transport materiala pri sv. Ivanu Meduan-skem dne 5. decembra, potopiti vsaj pet velikih in veliko število malih jadrnic, uničiti vrhu tega celo francoski podmorski čoln "Fresnel", katero delo je izvršil avstrijski torpedni rušilec "Wassdriner", in končno ujeti oboroženo jadrnico skupno s posadko in orožjem, je to vznemirilo ves Jadranski. Kljub vsemu temu je podvela avstr. mornarica že 7. decembra z večjimi silami napad pri Draču, da se boljše informira o tem, kaj dela in kje se nahajajo laške brodomorje. Po vestih, ki so se prejele, da je bilo priča, da pride do boja s sovražnikom, ali se uipi avstr. mornarice topot niso izpolnili. Laška eskadra je prišla veliko prepozno pred Drač, potem ko so se avstr. ladje že pred več urami oddaljile in potopile vse tamošnje trgovske ladje.

Nato je vodstvo laških pomorskih sil zbralo v Brindiziju vse svoje sile, ki so mu bile na razpolago, a pridružile so se jim tudi nekateri francoske in angleške enote. Laška vojna uprava je morala, pa naj se zgodi kar hoče, preskrbeti ostankom srbske vojske orožja, streljiva, hrane in obleke, a razen tega je šla Italija tudi za tem, da obvaruje Valone in ozemlje izza nje pred vsemi grškimi aspiracijami. Predpogoj je bil brezpogojno gospodstvo nad Otrantsko ožino. Premo laške sile naj bi zastrašila sovražnika, da ne prične z nobeno akcijo južno od Jadranskega morja.

To se razume, nekaj časa smo morali pustiti sovražnika, naj dela kar hoče in da opusti vsako bojno, da bo potem pozneje z našim nenadnim prihodom bolj osupel in prestrašen. Šele 29. decembra je opustilo naše brodomorje svoje prostovoljno mirovanje. Avstrijska mala križarka "Helgoland" se pojavila s petimi torpednimi rušilci v drski luki, v kateri je s topovi uničila francoski podmorski čoln "Mongee", ki ležal najbrže na morski gladini v luki, da jo brani, ker je ta luka ena izmed najbolj važnih za laško podjetja.

Da se zavarujejo pred napadi avstrijskih bojnih ladij, niso zaprli sovražniki drške luke samo z minami, ampak so postavili na obali tudi provizorične baterije, a na čast našim sovražnikom se mora priznati, da so storiili vse, samo da se zavarujejo. To njihovo zavarovanje je deloma tudi odgovorjalo svoji nalogi. "Helgoland" je sicer v kratkem času prisilil s svojimi topovi baterije na suhem, da so umolkovale, ali so v sled min padle na naši strani dve žrtvi. Torpedni rušilec "Lika" se je popolnoma potopil, dočim je bil torpedni rušilec "Triglav" tako težko poškodovan, da ga nismo mogli pripeljati v oporišno luko, ampak smo ga morali spotoma potopiti. Redkokoli se dogodi, da postanejo torpedni rušilci žrtve min, ker so te navadno tako globoko izpod morske površine, da ne morejo škodovati manjšim ladjam, katere ne segajo globoko izpod morske površine, da bi mogle povzročiti eksplozijo min.

Ze dalj časa, namreč od 16. avgusta, katerega dne se je potopil avstr. podmorski čoln "III." pred Tarentom, je bila avstrijska mornarica obvarovana vsakih izgub, a si sploh more čestitati, da razen male križarice "Zente" in dveh podmorskih čolnov niso do takrat izgubili nič več kakor samo dva torpedna rušilca, a to je gotovo malo, če primerjamo te izgube z veliko večjimi izgubami sovražnikov. Na drugi strani moramo pomisliti tudi na to, da je nemogoče iti za večjimi uspehi, ne da bi postavili v nevarnosti tudi lastne sile. Moramo biti pripravljani tudi na žrtve. Vodstvo avstr. mornarice sicer izgubo teh dveh rušilcev obžaluje, ali vendar se mora pohvaliti, da je bila ta žrtve popolnoma upravičena, ker se je dosegel strateški cilj cele ekspedicije.

Posledne važnosti je tudi to dejstvo, da so avstrijske ladje zopet uničile francoski podmorski čoln, iz česar se more sklepati, da je varstvo južnega Jadranskega morja izročeno francoskim in angleškim silam, dočim ni ne duha ne sluha o laškem brodomorju. To je že četrti francoski podmorski čoln,

ki je bil uničen na Jadranskem morju tekom te vojne; okoli Božića leta 1914 sta bila uničena francoska podmorska čolna "Curie" in "Bernouille"; 5. decembra 1915 "Fresnel", a sedaj prihaja na vrsto "Mongee", ki se pristeva k starejšim ladjam, ima nad vodo 398 ton, a pod vodo 550 ton. Hitrost tega podmorskega čolna je znašala nad vodo 12, pod vodo 7,5 milj. a torpednih cevi je imel 7. Ravno tako in posebno hvalevredno za laške podmorske čolne in njihovo juštvo je, ker avstrijske ladje zadenejo samo na francoske podmorske čolne.

Na Kalvariji.

Naptil sem se gor. Medpotoma vidim razorano zemljo; pred petimi minutami je padla tu sem granata — še leže tu tri, štiri njene žrtve. Pomolil sem, pa šel dalje. Granata je letela za granato. Zupanje v Boga in hladnokrvnost — sta najboljši lek! Mirno dalje, ko da bi ne bilo nič. V srečo krščanskega vojaka ni trohice strahu. "Naj bo tvoja volja!" in pripravljen je na vse. Šel sem čez Sočo. Prešel sem bil čez njo doleže že gotovo tisočkrat. Vedno sem imel srečo. Sem namreč Italijani vedno streljajo, ali kar oni porušijo, to mi popravimo. Samo enkrat nisem mogel čez in sem se moral vrniti. Teda je bil z menoj dr. R. Pravi mi: "Nikarva zastoj izgubljal glave!"

Vspenjam se gor. Puške praske-čajo. Po poti vidim sled krvi — šli so tod ranjenci, katere sem bil srečal. Pot, da Bog obvaruj; blato gaži do kolen, a vajak je vajen vsemu hudumu. Ni je na svetu stvari, ki bi ga ustavila.

Prišel sem do vajakov. Vsak vrši svojo službo. A tudi tu vse živo. Brate, kakor bi bili v ognju! — "Vsak čas prileti semkaj kaka koka" — mi pravi eden vajakov in mi pokaže tri, štiri, ki niso eksplozivne. Mine namreč. "Leto po zraku kakor kokoš. Dokler vidimo, se vsak skriva kakor more, a ponoči je zlo. Ne vidiš je — in če te oplazi, ti ni rešitve!" Šel sem tudi jaz ta njihova podzemna stanica. S pogledom sem preletel krasne vline, ki so se tu šopirile. O k mi obstane na vili "Dalmacij" — tudi ona je poškodovana od granat. Vidim, razbrazilo je tudi diže, ki jih je bilo mostvo upostavilo. Levo, desno vidiš jame od granat. Prebil sem tu krog pol ure v prijetnem pogovoru z vajaki — pri njih nikdar ni žalosti. Vsak pripoveduje, koliko ročnih bomb je vrzel. "Dokler je pod teboj v jami, ti puška nič ne koristi. Niti zanje mi ni nikdar utekel izpod puške, a kamo li Talijan! Ali zastoj, ne morem mu blizu drugače nego z bombami. Oni v nas, mi vanje — udi! Pa mi se jim ne damo. Vedno se prej naveličajo oni nego mi!"

Pripovedovali so mi, da so Italijani privezali k drevesu, nekega svojega vojaka. Je bil že kaj zakrivil, a mi mu nismo hoteli biti sodniki. Tako je ostal cel dan privezan. Treba bi bilo samo strela, toda nam ni bil ničesar storil — naj živi, smo rekli.

Eden prinese tri večje zabožke, polne ekrasita. To so mine, ki so padle pred par minutami preden, pa niso eksplozivne. Neko iz družbe pravi: "Čemu ti to 'pišlasi'?" Zakopljij, nesrečnik v zemljo! Naopak je ta "pišlasi", zlasti oni, ki ima zadaj 'propele'! (To so velike mine ali v vojakem narečju "velike kokoši"). V tem je prišel njihov poveljnik, nadporočnik Lorenz, razdelil vsakemu službo in odredil, kako se ima ravnati. Pozdravil sem jih, jim želel srečo, nato pa mimogrede obiskal se majorja. Tu vidim Eškinja. Bil je tudi on odlikovan pred par dnevi s srebrno svetinjo. Čestital sem mu. V zadnjem času je bilo med mostvom odlikovanih s srebrno svetinjo nad 80 do 90, z bronasto nad 250, dokaz njihove vrlosti. Šel sem nazaj. Prej me je spremljala rosa, sedaj dež. Dvesto korakov na desno so praskale puške. Naravno, da ni molčalo niti topništvo. Major mi pravi: "Po tem delu stopajte hitreje. Malo prej je tu ena padla!" Grem nizdol. Med mojim potom se je zvalilo naravnost v Sočo pet granat. V zrak šine stober vode. A vse to krog mosta. Merijo na most. Udarila je tudi ena 30 cm. Naenkrat si videl pred seboj ogromen steber, podoban ognju, ki je vodil Izraelce. Kasneje, ko sem bil, prešel preko mostu, sem videl v vodi ogromno jama.

V času, ko sem bil na Kalvariji, je Italijan bombardiral Gorico. Posebno se vzeli na muho "Rdeči križ" Tu je rezervna bolnišnica. Ena granata je prodrla v operacijsko dvorano in ubila tu dve osebi, nekoliko jih pa ranila. Par granat je udarilo v kupolo — v sobo, kjer so bili ranjenci. Na to krasno, naravno veličastno zgradbo so vrgli Italijani do 15 granat — drugo za drugo. Grem dalje. Medpotoma čujem tega in onega: "Barbari in huji nego barbari so Italijani! Pravi lopovi! Vedoma streljajo na ranjence. Vidi jo, da je tu "Rdeči križ". Vijejo se tu tri ogromne zastave!" itd. Prišel sem bliže in srečal Jelince, okretne fanta. V največjem ognju je skočil in pravočasno rešil vse službene spise. "Rešil sem tudi vaše, velečastiti!" mi pravi. Zahvalim se mu.

Vem, da je vojna, toda streljati na ranjence, menim, da ni v čast Italijanom. Tudi mi pravi nekdo iz Gorice: "Moram se sramovati, da govorim italijanski jezik. S svojim obnašanjem osramočenjo celo italijansko pleme!"

O umetnem gojenju cvetja

V hudi zimi kupujemo pri vrtnarju evetlice, ki so otroci solnčne spomladi, ali gorkega poletja in v velikih mestih si lahko naročimo v vrtnarskem salonu najnežnejšo evetko južnega podnebnja. Lajki si predstavljajo stvar jako enostavno ter misli, da so te evetlice zrasle v toplem steklenem evetličnjaku. Res ne sega umetnost mnogih vrtnarjev preko te metode, toda vrtnarji v velikih mestih, ki so takorekoč "akademski" svoje stroke, operirajo danes z znanstvenimi metodami, kajti biljka ne cvete, kadar se vrtnarju zljubi, naše rastline ležejo pozimi k dolgemu spanju, iz katrega se same, in če se jih položi tudi v najlepši evetličnjak, ne zbude. V laboratoriju znanstvenika botanika pa so se rodile razne metode, s pomočjo katerih se da zimsko spanje rastlin, posebno tudi evetlice, povoljno skrajšati, pa tudi podaljšati. V tem oziru je predvsem zanimivo razkritje kopenhagenskega botanika Johansena, ki je pokazal, da se popki, katere je narkotiziral z eterjem, popreje razveto, kakor nenarkotizirani. Njegovo odkritje je postalo temelj metode omamljivanja v vrtnarstvu, ki se je zlasti v prejšnjih letih v umetnih vrtnarijah mnogo uporabljalo, dokler je ni potisnila druga metoda v ozadje.

Ta druga metoda je došla iz Rusije, znanstveno pa jo je proučil botanik Molisch. Ta metoda toplih kopelj obstoja v tem, da se v zimskem spanju se nahajajoči popki dajo 9 do 12 ur v 30—35 stopinj C toplo vodo in se nato prenese v dobro temperirani prostor. Tako "kopani" popki se razveto 4 do 6 tednov poprej kakor normalni.

Botanik Weber je celo dognal, da zadostuje spreten vbod z iglo, da predrami popek iz spanja. Sloveee dr. Jesenko je dosegel isti uspeh s tem, da je vbrizgal v popek eter.

Profesor Molisch je vzbudil brstje z radijevimi žarki k takojšnjemu razvetoju.

Botanik Sakon je dosegel z mrzlini kopelji isti uspeh, kakor s toplimi, le da je bila voda močno slana. Vse te metode imajo namen, skrajšati zimsko spanje evetlice. To spanje pa se da tudi podaljšati, in sicer s pomočjo nizkih temperatur. Tako hranijo vrtnarji evetke, ki bi že v maju ocvetlele, v hladnicah s temperaturo — 2—3 stopinj — ter jih spravijo šele v jeseni na toplo in vzbude iz spanja. Tako se lahko tudi v oktobru okinčamo s spomladanskimi evetlicami.

Nemški smodnik brez bombaževine.

"Lokalanzeiger" javlja iz Bremana

V tukanjski trgovski zbornici je sporočil predsednik Lohmann, da je Nemčija pri fabricaciji smodnika popolnoma neodvisna od inozemstva. Mesto bombaževine se uporablja staničina iz lesa, ki je boljša od bombaževine. Soliter se dobavlja kemičnim potom iz zraka, tudi kafa se izdeluje na umeten način.

Ženske koščajzine.

Ker so skoraj vsi budimpeštanski koščajzi poklicani k vojakom, je za družbo prevoznikov in izvoščakov za prosila in dovolila dovoljenje, da sme ženske uporabljati za — koščajzine.

Smrt generala Berardija.

Italijanski brigadir Berardi je začet od strela nekega avstrijskega vojaka. General si je ogledoval skozi luknjico jeklenega želta sovražno črto, ko ga je zadel strel.

Predsednik zapuša dvorano, v kateri je imel govor.

Osebna svoboda.

Louis Hammerling.

LI.

Med glavnimi zahtevami kakega kontrakta ali pogodbe je ta, da morata imeti dve stranki pravice nekaj storiti ali opustiti, da je sploh obvezen kontrakt pred zakonom ali da ga kot takega pripoznavajo. Vzajemnost je nekaj glavnega pri kontraktih. Ta vzajemnost je morda tudi ena glavnih podlag vseh družabnih zvez, trgovskih, domačih ali pa političnih.

Da se izrazimo v navadnejših besedah, vse družabne zveze ne rode samo pravice, temveč tudi dolžnosti.

V trgovini, kakor tudi industrijskih in poljedelskih stikih, so najprej dolžnosti, potem šele pravice, pogoj so pa pred pravico. Delavec čini svoje delo, predno dobi svoje plačilo, kmetovalec obdeluje in poseje zemljo, predno žanje, tovarnar in izdelovalec pa mora prej izročiti blago, predno dobi plačan račun.

Morda je dejstvo, da pride prej čut dolžnosti, kakor pa povračila, bolj naravno na naši vesti in vsled tega je odvisno tudi naše obnašanje napram vprašanju vzajemnosti v našem političnem in družabnem življenju, dasi je tega vsaj v načelu kriva naša vzgoja, posebno v ameriški zgodovini, kjer se najbolj poudarjajo pravice posameznikov in svoboda, ki smo jo priporili od zatrateljev.

Govorimo in slišimo zelo mnogo o naših pravicah kot ameriški državljani. Posebno mnogo se govori o po revoluciji pridobljenih pravicah, in sicer v šoli, na govorniških odrih in v časopisu. — Kje pa slišimo kaj o dolžnostih ameriških državljanov?

Najnovejši poskusi za zbuditev ameriškega patriotizma s prepovedanjem narodnih pesmi, s prirejanjem razstav o delu in napredku strica Sama in s pomočjo iger iz zgodovine, so koristni sicer, a bi rodili več sadu, če bi se poskušalo ucepiti tudi svarilo in navdilo, kako živeti po teh načelih, ki so v teh himnah in kako je mogoče resno poskušati v življenju delati tako, da ne ostane samo pri besedah in pesniški obliki. Predvsem pa bi bilo treba imeti v mislih temeljna načela te vlade. Samo iz pomanjkanja tega izhajajo tudi napake, ki so se pojavile v našem razmerju do drugih narodov in pa radi tega, ker skušajo nekateri zboljšati podlago in temelje, na katerih je bila sezidana današnja stavba Združenih držav.

Mogoče je, da stavba, ki je bila postavljena pred več kakor enim stoletjem za nas, ni nič več priprava v vseh oziirih za moderne ljudi. Toda ne sme se majati temeljev ter jih popravljati. Nasprotno, treba bi jih bilo le še bolj utrditi, in sicer s pomočjo javnega in šolskega poučevanja, kjer bi

bilo treba tudi razložiti vse dolžnosti, ki nam jih nalaga ameriško državljanstvo. Čim bolj bo gledal posamezni državljan, da bo izpolnjeval svoje dolžnosti, tem manj bo imel vsak vzroka, biti ljubosumen in zaviden na drugega radi svojih pravic. Bilo je preveč zakonodaje, ki je prikrajševala osebno svobodo in individualno delavnost. Treba bi bilo manj plevla in več obdelovanja in gojitve, manj zakonodajnih prikrajšanj osebne svobode in več izobraževalnega razvoja v smislu dolžnosti.

Iz Avstrije.

V Avstriji in na Ogrskem je izšla ministrska naredba, ki naroča, da je oddati kovine, ki so bile z naredbom z dne 23. septembra 1915 zasežene za vojne namene. Vse pobiranje se mora seveda vršiti po etapah in zato bo oddati najprej take kovine, katerih utegne biti večja množina na razpolaganje in kjer oddaja ne bo preveč močno vplivala na zasebno gospodarstvo. Pri izdelovalcih in prodajalcih so kovine zdaj itak metev kapital. Čas in kraj oddaje se ni določil in bodo to odredila okrajna politična oblastva. Priporočila se pa lastnikom onih kovin, ki so bile zasežene z ministrsko naredbom z dne 23. septembra, da jih v lastnem interesu je prej prodajo državi upravi, lahko jih pa tudi brezplačno prepuste za patrijotično zbirko kovin. Priprave za oddajo drugih kovin, ki se jih zdaj še ne zahteva, se že vrše.

Preklic.

Ministrstvo je prepoved klanja telet preklicalo. Odslej je dovoljeno teleta, ki so godna za mesanje, do starosti 6 mesecev, zaklati brez uradnega dovoljenja. Politčna oblast je sporazumno z vojaško upravo zasega usnja in podplatov preklicala.

Zvišanje cen za kose.

Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje kos je zvišala cene za kose, in sicer za 100 komadov 25 kron.

Razne zanimivosti.

Časopis za vojna prorokovanja. Najnovejši produkt vojne dobe na Francoskem je ustanovitev lista za prorokovanje, ki nosi drzno ime "Les propheties du mois". Namen in cilj tega časopisa je, da nadaljni razvoj vojske razlaga z mesečnim prorokovanjem. Kakor se more videti že iz prve številke, ki je že izšla, sodeluje tu večje število prorokovalcev. Ako se sme vsebinsi tega zvezka verjeti, potem bodo Francozi leta 1916 slavno triumfirali nad svojimi sovražniki.

Nek drugi "specijalist duhov" trdi, da se bodo zadnje bitke bile

meseca marca. Ujetniki bodo izpuščeni iz ujetništva meseca maja ali najpozneje meseca junija. Neka gospa "čudovite duševne sposobnosti" prorokuje Francozom, da si bodo priborili več zmagnosnih bitk. Ali tudi umrli sodelujejo zelo živno v tem listu.

"Duh Dwidja" pomirjuje zaveznike, kateri zelo malo pričakujejo od dogodkov, ter jim obeta, da bodo kljub temu "čisto gotovo" dobili Carigrad. A najvažnejše je, da je neki astrolog prorokoval, da bodo zavezniki od 24. do 30. novembra 1915 sijajno zmagnali, da se to ni zgodilo, kar moremo danes mirne duše konstatirati, je kriva brez dvoma zopet barbarska brezbržnost Nemcev, ki se niso dali pobiti.

Mož z operiranimi možgani.

Ena izmed zadnjih sej pariške zdravniške komisije je prinesla senzacijo.

Dr. A. Guepin je predstavil nekemu vojaku, starega 22 let, kateremu je moral meseca februarja 1915 tretjino možgan na levi strani potom operacije odstraniti. Bolnik se sedaj izvrstno počuti, njegovo zdravljenje se je tako dobro posrečilo, da bo najbrže zopet mogel opravljati garnizijsko službo, ako se celo ne povrne v fronto. Kakor je pri tem predvanju dr. Guepin poudarjal, je mogel v tem kakor tudi pri drugih različnih slučajih dognati, da bolj ali manj hitra in večja odstranitev dela možganske substance v ranjenec povzroči primerno majhno omamljenost, katere pa kmalu preide in možgani zopet redno delujejo. Ker se pa zdi, da Guepinovo poročilo dosedanja naziranja o možganih popolnoma omalovažuje, zato je ta akademija poverila enemu izmed svojih članov, da sestavi posebno poročilo o Guepinovi metodi.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:		Mirko Poštenjakovič	—20
Skrbi za dušo, v platno vez.	—50	Mlinarjev Janez	—45
Marija Varhinja, v platno vezano	—50	Mrtvi gostač	—25
Marija Varhinja, v usnje vez.	\$1.20	Muzolino, ropar Kalabrije	—35
Sveta Ura, v usnje vezano	\$1.20	Na jutrotem	—30
Rajski Glasovi, v platno vez.	—45	Na različnih potih	—20
		Nedolžnost preganjana in poveljana	—20

POUČNE KNJIGE:			
Abeceknik slovenski	—25	O jetic	—15
Abeceknik nemški	—25	Odvetniška tarifa	—30
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—50	Pavliha	—25
Angleščina brez učitelja	—40	Pod Turškim Jarmom	—25
Berilo prvo, vezano	—30	Pregovori, prilike, reki	—25
Berilo drugo, vezano	—40	Revolucija na Portugalskem	—20
Cerkvena zgodovina	—70	Rinaldo Rinaldini	—35
Domači zdravnik	—50	Roparsko življenje	—20
Fizika 1. in 2. del	—45	Srečolovec	—20
Katekizem vez. veliki	—40	Strelec	—20
Katekizem vez. mali	—15	Sv. Genovefa	—25
Navodilo za spisovanje raznih pism	—80	Sv. Notburga	—25
Nova kuharska knjiga	—90	Titanik	—30
Občna zgodovina	\$4.00	Trojak, povest	—50
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Turki pred Dunajem	—35
Poljedelstvo	—50	Vojna na Balkanu, 13. zvez.	\$1.95
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	\$1.00	Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—50
Postrežba bolnikom	—25	Zgodba o povišanju	—30
Sadjejeva v pogovorih	—25	Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—40
Schimpffov nemško-slovenski slovar	\$1.20	Zlate jagode, vez.	—30
Slovensko-angleški in angl.-slov. slovar	\$1.50	Zivljenja trnjeva pot	—50
Slov. angl. in angl. slov. slovar	—50	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75

slov. slovar	\$1.50	SPILMANOVE POVESTI:	
Slov. angl. in angl. slov.		1. zv. Ljubite svoje sovraž-	
slovar	—50	nik	—20
Slovenski pravnik	\$2.00	2. zv. Maron, krščanski	
Slovenska Slovnica, vez.	\$1.20	deček	—20
Spretna kuharica	—75	4. zv. Praški judek	—20
Trtna uš in trtoreja	—40	6. zv. Arumungan, sin indij-	
Umna živinoreja	—50	skega kneza	—25
Umni kmetovalci	—50	9. zv. Kraljičin nečak	—30
Veliki slovensko-angleški		11. zv. Rdeča in bela vrt-	
tolmač	\$2.00	nica	—30
Voščilni listi	—25	12. zv. Korejska brata	—30
Veliki vsesved	—40	14. zv. Prisega huronskega	
Zgodba sv. pisma	—60	glavarja	—30
Žirovnik, narodne pesmi, 1.		15. zv. Angelj suznjev	—30
2. in 3. zvezek pesni	—50		

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:		TALIJA.	
Bitka pri Visu —30		Zbirka gledaliških iger	
Rodi svojce svoje korač —30		Pri puščavniku —20	
		Idealna Tašča —20	

Božični darovi	—15		
Cerkvica na skali	—15		
Ciganova osveta	—25	Newyorške s cveticami,	
Črni bratje	—25	humoristične, božične, no-	
Deteljica, življenje treh		voletne in velikonočne,	
kranjskih bratov	—25	komad po	—03
Don Kižot	—25	ducat po	—25
Doma in na Ptujem	—20	Z slikami mesta New Yorka	
Erazem Predjamski	—20	po	—25
Fabiola	—35	Album mesta New Yorka	
George Stephenson, oče ze-		s krasnimi slikami, mali	—35

Gočevski katekizem	—20	ZEMLJEVIDI:	
Hedvika	—25	Združenih držav, mali	—10
Hildegarda	—25	veliki	—25
Hirlanda	—25	Balkanskih držav	—15
Hubad, pripovedke, 1. in 2.		Evrope, vezan	—50
zvezek po	—20	Vojna stenska mapa	\$1.50
Dustrovani vodnik po Go-		Zemljevidi: New York, Co-	
renjskem	—20	lorado, Illinois, Kansas,	
Izanami, mala Japonka	—20	Montana, Ohio, Pennsylv-	
Izdajalec domovine	—20	ania, Minnesota, Wis-	
Jaromil	—20	consin, Wyoming in West	
Jeruzalemski romar	—45	Virginia in vseh drugih	
Kaj se je Makuru sanjalo!	—50	držav po	—25
Knez črni Jurij	—25	Avstro-Ogrske mali	—10
Krvna osveta	—20	veliki vezan	—50
Leban, 100 beril	—20	Celi svet	—25
Malomestne traditije	—25	Velika stenska mapa U. S.	
Mesija, 1. in 2. zvezek	—80	na drugi strani pa celi	
Miklova Zala	—35	svet	\$1.50

OPOMBA: Naročilom je prik. žiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštini nakamici, ali poštini znamkah. Poština je pri vsaki cenah že vračunana.

Jugoslovanska

Katal. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikačji se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boče oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

URADNO NAZNANILO IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. JEDNOTE.

Ely, Minn., 1. februarja 1916.

V mesu februarja je sklicana volitev za mesto prihodnjega glavnega zborovanja J. S. K. Jednote. Ta volitev bi morala biti sklicana že v mesecu januarju, ker nas so pa društva iz Chisholm, Minn., vsled neizpolnitve zaprek, katere so imela, naprosila, da naj počakamo do meseca februarja, sva volitev odložili za en mesec, kar upamo, da ne bo nobenemu škodovalo.

Na zadnjem zborovanju so bila imenovana sledeča mesta za konvencijo: Chisholm, Minnesota, Lorain, Ohio in Joliet, Illinois. Mesto Chisholm, Minnesota, ima lokalne zapreke, vsled katerih ne more sprejeti konvencije, zatoraj je volilo svoje pravice mestu Eveleth, Minnesota, katero je v bližini in ima ravno take ugodnosti za konvencijo. Nadzorniki Jednote so bili imenjeni, da je to stvar med temi društvi, zatoraj se danes razpisuje volitev med sledečimi mesti: Eveleth, Minnesota, Lorain, Ohio in Joliet, Illinois.

Te dni smo razposilili vse glasovnice na društva in prosimo, da bi se jih nam kmalo po seji vrnilo. Vsak član ima le en glas in glasovati mora na seji. Nobena glasovnica ni veljavna, če ni izpolnjena na seji društva. Zato naj krajevna društva in njih člani vzamejo naznani, da se imajo vdeležiti seji v kolikor mogoče v polnem številu.

Vsako društvo mora potrditi, koliko je bilo članov na seji in koliko jih je glasovalo. Vsak član sme voliti samo za eno mesto. Če naredi več križev ali znamenj kakor eno, se glasovnica ne bo upoštevala. Zatoraj pozor, da ne bo nesporazumljenja.

Vsi listki se imajo poslati v urad glavnega tajnika, kjer bodo preštetli od pomožnega odbora Jednote. Krajevna društva morajo uradno potrditi s pečatom in podpisati, da so bile te glasovnice v resnici oddane na seji.

Vsi listki in uradno potrdila se morajo poslati v glavni urad, ne kasneje kakor 10. marca 1916. — Poznejših poročil se ne boče upoštevalo.

Z bratskim pozdravom

GEO. L. BROZICH, glavni tajnik.

Maženka.

Spisal Ivan Cankar.

I.

Nobenega oblaka ni na nebu; toda nad mestom leži siva megla, prepletena, vsa napojena s solnčnimi žarki. Ne vidim neba; že dolgo nisem videl njegove tihe sinjine, komaj se še spominjam, kako je sijala nekoč; toda slutim jo zljubeznjivo in hrepenenjem — tam visoko, za to sivo meglo, se boči prestolna iz neskončnosti v neskončnost — kakor slutim domovino moje sreče, polno domotožja ...

Zgodaj je še; vzduh je hladen in miren. Ulica je v senci, visoko gori se blišče strehe; svetloba, rumena, žareča, lije nizdol v širokih plasteh — vzplamtela se okna. Za oknom se prikaže obraz, ves obzračen; tako siva je lobanja, ki leži ob gomili in strmi v sonce, s praznimi, topo začudenimi očmi.

Te oči, v sivo meglo strmeče, ne vidijo sonca; lega, vsa obzračen, ga ne čuti. Od daleč za maklo bučanje strojev iz tvornice, zvonki, nagli udarci kladiva ob jeklo, monoton klic zidarjev — to je življenje in sonce teh oči.

Ulica je razkopana v vsi dolžini; ob rovu je nasuta prst na obeh straneh za sežanj visoko; v rovu stoji delavec in polagajo cevi. Le redkokdaj se prikaže iz rova kuštrava, potna, gola glava, samo do vratu; do vratu je zako-

pan živ človek v zemljo, oči se ozirajo zaspalo, zlovoljno, nikoli se ne ozro proti nebu; ne vidijo sonca in ga nikoli niso videli. Pot se spenja in širi; že so daleč za mano globoke, ozke ulice, v prah in mrak potopljene. Zdi se mi, da že vidim v daljavi zelene holme; tako je prepojeno vse obzorje z žarko lučjo, da so oblike nerazločne, da se gibljejo nemirne ter časih nenadoma izginejo, kakor za plenajočim srebrnim pajčolanom.

Zapihal mi je v lica toplejši veter, čudno opojen, blagodišeč; visoko se je bil vzdignil pajčolan in v lica mi je dihal pozdrav od onstran megle.

Na desni, na levi, samo še prostrana, prašna dvorišča tvornice, visoki dimniki, skladišnice drv in desak; težki vozovi prihajajo mimo, visoko naloženi; počasi, mirno in krepko stopata rejena konja. In tam — svobodno polje, božji svet.

Utihihlo je mesto pod mano; pod sivim oblakom leži, vse je zavito vanj, potopljeno, kakor na dnu mirne, smrdeče vode. Časih še zažubori, zašumi tam spodaj, doseže me samotni klic; tako zavzame časih polnočni zvonovi učarane mesta, spečega na dnu jezera ... zavzame, utihnejo ...

Bela pot se spenja v holm; polja, travniki, v daljavi temen gozd, in nad zeleno, duhtečo pokrajino vedro jutranje nebo. V prahu, na polju, pod nehom čudna tišina, da mi je skoro tesno pri srcu. Mlado žito kije, za ped je že visoko; niti bilka se ne gane tam,

najrahljeji vetrič ne pogladi z danjo preko zelene gladine; na obzorju, nad gozdičem visi tenek oblak, samotni na vsem nebu; visel je tam ves čas in se ni gnil. Spominim se nenadoma, da mi je bil v dolini, še globoko pod sivo meglo, zapihal v lica blagodišeč veter — odkod je bil tisti pozdrav?

In glej človeka od nikoder. — Mrtva je pokrajina, učarana, okamenela sredi življenja. Mrtva je meni tuje ...

To nebo ne prepeva zame, ne prepeva to polje, zame popotnika, ki je prišel mimo in pojde dalje, nevreden, da bi mu darovala življenje prijazen pozdrav ubogajnega ... Od daleč, preko one sinje gore mi je bil dahlil v lice pozdrav. Kmet je oral na polju, razorane zemlja, opojno duhteča, je zavzdihnila in se je spomnila na popotnika, ki je mislil nanjo v ljubezni in hrepenenju. Tudi ona je slišala moj pozdrav; preko gore, preko zelenih ravni in šumskih gozdov mi je pogledala v oči in je čutila moje bolešč ...

Hitel sem v dolino, v mesto, pod sivo meglo, kjer je dom tujecev in popotnikov. Lažja je tam bolest in mirna, tišje je hrepenenje.

Mirnejša je bolest, če gledam v obraz človeku, brezdomnemu, domov hrepenječemu, tišje je hrepenenje, če gledam v zlovoljno, temno strmeče oči, ki skrivajo na dnu neutrušeno, neuteljeno poželjenje po domu, po soncu, po razoranem, duhtečem polju, po jasni sinjini neba. Lažje je človeku v veliki družini, med brati, lažje bolniku med bolniki ...

Okno moje izbe gleda na visoko, sivo hišo; komaj da vidim nad streho ozko progo neba in le malo je noči, da bi se zasvetila zvezda na tej ozki progi; če se zasveti, izgine takoj, zakaj neprijazen je ta kraj.

V tisti visoki, sivi hiši domuje je siromaki in izgnanci, ki se je življenje pred Bogom samim pregrešilo nad njimi; iz oken, temno strmečih, gleda strah in globoko v sreu skrito, neutrušeno in neuteljeno hrepenenje po domu.

Tudi Maženka domuje tam.

Veža je tako široka, da pregleda človek, če gre mimo, vse dvorišče. Prazno je in mračno, na vseh straneh se vzdiga visoko zidovje. Skoro vse duri v pritličju so odprte na stežaj; okna so zagrnjena s čudnimi zagrinjali, z rutami, zelenimi predpasniki, z umazanimi in razcefranimi ostanki belih zastorov.

Otrok nisem videl nikoli na tem dvorišču; morda so bili tam, navadni predmetni, slabo oblečeni otroci, ki jih vidi človek kakor s slepim očesom in pozabi nanje; videl sem samo Maženko.

Za tistimi odprtimi durmi, za tistimi oknom, s predpasnikom zagrnjenim, v tisti mračni sobi je bil njen oče; zdi mi se, da je iskal dela, kjerkoli; prišel je bil v mesto, z globokim upanjem v sreu; tako pridejo mnogi in poginejo kmalu.

Veliko je mesto, brez števil ljudi živi tam; zakaj ne bi živel tudi jaz, ponižen človek, ki se stisne ob zid, če je treba, in gloda zadovoljen svojo suho skorjo? ...

Veliko je mesto, ljudje ginejo brez sledu, kakor da bi se pogrezali v zemljo; nihče se ne spominja narje, nihče ne čuti za njimi ... Pravili so, da je bil storil velik greh, tam v svoji vasi, na Moravskem morda, in da je bil v ječi in da je nato pobegnil od sramu in žalosti z ženo in otrokom in z vsem kar je imel. Bolan je bil, ko sem ga videl; suh je bil njegov obraz in oči so gorele močno v globokih jamah. Na glavi je imel majhen, okrogel klobuk, skoro brez krajevce, tesne hlače so tičale v visokih, nerodnih škornjih, grobo zakrpanih.

Večkrat je prišel domov pijan, časih ob belem dnevu, in nihče ni videl, kje se je bil napil, tudi sam ne. Žene nisem videl nikoli; ležala je bolna; bolna je že bila, ko so prišli v mesto, in mož jo je nesel z voza v naročju, kakor otroka.

Maženki je bilo takrat šest ali sedem let. Zasmejal se je človek, če jo je ugledal na ulici med drugimi otroci, ki so imeli vsi kratke hlače in kratka krila in so bili pač otroci. Oblečena je bila kakor tisti veseli, rdeči, nekoliko zaspansi slovaški otroci, ki se pripeljejo ob rani zori v mesto z očetom in materjo na nerodnem vozu, visoko obloženem s sadjem in zelenjavo. Pripeljejo se, začudijo se mestu, zaspne na vozu in se vrnejo.

Maženka se ni vrnila. Ostala je v sivem predmestju — ostala z dolgim, zelenim, dopetnim krilom, s težkimi škornji; ki so bili

jopico in rokavi, ki so segali skodranjo za fanta, z dolgo rdečo ro do prstov, z gladko počesanimi lasmi in z ruto na glavi. Tako je bila podobna pritlikavi starki, ki se je bila izgubila iz daljine vasi v predmestje in blodi plaha po neznanih ulicah.

Njen rjavi obraz s širokimi, krepkimi ustnicami se je razlikoval popolnoma od drobnih, bledih obrazov drugih otrok; njene svetlorjave, velike oči so gledale nekoliko začudeno, nekoliko plašno, toda mirno in odkrito, kakor gledajo oči, ki so vidеле prostrano ravan, zelene senoeti in ki je ostal še globoko v njih spomin na brezkončnost zelene ravni, na svetlobo zorečega polja.

Ni si upala daleč od doma; poznala je šele komaj dvoje, troje ulic in jih najbrž ni razločevala, ker so bile vse enako dolge, ozke in prašne. Stala je na pragu široke veže, kakor je pač stala nekoč pred nizko, s slamo skrito hišo, tam ob plotu, pod jablano, ter se ozirala po polju, kjer je valovalo žito v vetru; glava nekoliko upognjena, roke sklenjene v naročju, pogled miren, v daljavo zamišljen. Tu ni bilo jablanc, ne polja, v vetru valugecega.

Sredi prostranega, kamenitega dvorišča, poleg železne mreže, skozi katero se je ovtakala dežnica, je stal lonec s prstjo in v loncu je rasel klavrn, napol ovenel rožmarin. Bog vedi, kdo ga je bil prinesel in čemu ga je postavil na sredo dvorišča; stal je tam, kakor žalosten prašen grm sredi neizmerne pustije. Maženka je sedela na tleh pod rožmarinom, vzdignila je roko ter je po božala narahlo, kakor po ubogem lieu, po nežnem, diščem, napol ovenel-malenju, po tenkih steh-likah.

— Sirota!

V veži je zaropotalo: prišel je lajnar z veliko lajno, ki jo je porival pred sabo na dvokoleni. Vstavljal je sredi dvorišča, tik pred rožmarinom in Maženko, in komaj je zavrtel, se je oglasila močno, kakor da bi pijusknil na ravnost z neba silni valovi, pesem iz drugega sveta, od onstran gora.

Lonka zelena, neposekana, roustou na ni kvit!

Lajnar je vrtel prehitro, veselo žalostna pesem je udarila iz tisi ne preglasno, izšla se je prajderno in utihnila.

Maženka je vztrepetala, ustnice so se odprle, hotela se je nas mehniti, rjavi obraz je prebledel.

Travniki zeleni, nepokošeni Tam, tam se širi neizmeren, valovi v soncu, veter gladi po njen s tiho dlanjo ... Tam polja, na rahlo se spenjajo v holm; kakor dahne veter, se zasvetijo zlata, u gasnejo v senco, zasvetijo se ... Tam bela hiša, v soncu se svetli zelena okna pozdravljajo ...

Maženka je vztrepetala, sklenila se je globoko, da se je doteknilo čelo tal; zasopla je težko, za jecala, toda nenadoma je izpustila roka, ki je tičala za grlo in p dvorišču se je razlegel čuden krik; tenek, ves tuj ... kakor kriči otrok po materi, brez besed z glasom polnim groze in niko mur razumljive, neutolažljive be lečine ...

(Konec prihodnjic).

Spalna bolezen na Rivieri.

Ljudski bič Afrike, spalna bolezen, je težko zadela krasno francosko primorje, Riviero. Afriške čete, ki naj bi se tam priučile na evropsko podnebje, razširjajo to kužno bolezen, ki se navadno konča s smrtjo. Povzročitelj te bolezni je v krvi in v tekočini možgan in hrbenice živeči Trypanosoma gambrense, ki ga prenašajo muhe. To bolezen, ki traja tri do štiri tedne, da celo dve leti označuje mrzlica, vnetje možgan, nenavadna utrujenost in slabost mišic. Če le vasi in rodove, je že izkoreninila ta bolezen v Afriki, in ker se vedno bolj širi, so po pričeli preučevati in se proti njej boriti. Sedaj se je pa ta bolezen — kakor pravijo poročila — razširila tudi po evropskem bojišču in po mnogobiskovani Rivieri, med francosko vojsko in tudi med kmečkimi ljudstvom je zahtevala že mnogo žrtev.

Reorganizacija mestne uprave v Sarajevu.

S 1. januarjem 1916 je mestni magistrat v Sarajevu odpravljen in uprava mesta urejena kot "vladni mestni komisarij." Za policijske agente je ustanovljeno posebno ravnateljstvo, ki bo sčasoma razširilo svoj delokrog tudi na ostala bos-herc mesta.

V bolnišnici.

Ptička je na okno priletela in prinesla cvet — pogledal sem skozi šipe in se čudil da ves bel je svet ...

In pod oknom dekle joče, bere pismo to: "Draga, jaz te ljubim vroče — pa mi ni — hudo ..."

Dekle joče, jaz umiram Priček s cvetom je zapel. Solnce sije, travnik cvete — in še jaz sem ga vesel ...

France Bevč.

NAZNANILO.

Slovenskim in hrvatskim društvom naznanjam, da bom otvorila s 1. majem plesišče na Stop 126½ Nottingham. Preskrbljeno bo z vsemi potrebščinami za društvene veselice. Priporočam se slavnemu občinstvu.

Franciška Hrovat, 3932 St. Clair Ave., Cleveland, O. (5-7-2)

Iščem svojega prijatelja ANTONA RETEL. Doma je iz vasi Rihpoveca, fara Trebnje na Dolenjskem. Bival je nekje v državi Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi najavi, ali naj se pa sam oglasi. — Anton Jerič, Box 78, Lloydell, Pa. (5-8-2)

NA PRODAJ

Je hiša na vogalu ob cestni železnici, blizu tovarne, pripravna za trgovino. Rent letno \$150, lot 40x110. Cena \$1300, nekaj v gotovini, drugo po dogovoru. Vprašajte na 3103 Camden Ave., Lorain, O. (5-8-2) A. Legat.

Rad bi izvedel, kje se nahaja KAROL LAURIC. Doma je iz vasi Morava pri Žužemberku, fara Ajdovec na Dolenjskem. Pred 7. leti sva bila skupaj na Calumet, Mich., in potem ne vem več za njega. Prosim Te, če boš čital te vrstice, da mi pošlješ svoj naslov, ker poročati Ti imam važne stvari. — John Koejančič, Box 127, Lansing, O. (5-8-2)

Rad bi izvedel za naslov svojega bratrance od moje tete sina JOHNA BEVČIČ, podomače Venetov iz Doljnega Zemona pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Pred 9. meseci mi je pisal iz Piekens, W. Va., Box 13, in od takrat ne vem nič več o njem. Ker mu imam nekaj važnega poročati, zato prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve, da mi naznani, za kar se že vnaprej zahvaljujem. — Frank Bevčič, 1811 E. Spring Street, Seattle, Wash. (5-8-2)

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihalj Citar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovša.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.
Bojta, Frank Janes in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Sattlich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jermel B. Verblil.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan Badovinae.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalel in Frank Bamblich.
Oglesby, Ill.: Matt Hribernik.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrič.
So, Chicago, Ill.: Frank Černa in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafele.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Ringo, Kans.: Mike Penell.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Koba.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze.
M. L. Kapsh, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesal.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kittville, Minn. in okolica: Jos. Zgonc.

Nashauk, Minn.: Geo. Mauria.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatič.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Uriah.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marlinčič, Chas. Karlingor, Jakob Benik in John Proctor.

Barborton, O. in okolica: Alois Bant.

Bridgeport, O.: Frank Hočevah.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumšč.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justina.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakša.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Bradstock, Pa.: Ivan Germ.
Burdine, Pa.: Rudolf Pieteršek.
Bridgeton, Pa. in okolica: John Keršnik.

Cantonburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj in John Zupančič.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Broughton, Pa. in okolica: A. Damšar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavil.

Dunlap, Pa. in okolica: Josip Suhor.

Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.

Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben.

Farell, Pa.: Anton Valentinčič.

Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.

Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.

Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osoinik.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schults.

Monessen, Pa.: Math. Kikelj.

Moan Run, Pa.: Frank Maček.

Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jaksna.

Podvašk. I. Magister in U. B. Jaksna.

Steeltown, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willoek, Pa.: Fr. Šeme in J. Petesnel.

Tooele, Utah: Anton Palčič.

Winterquarters, Utah: L. Blazich.

Black Diamond, Wash.: G. J. Perenta.

Davis, W. Va. in okolica: J. Brodich.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocjan in A. Korenčan.

Grafton, Wis.: John Stampel.

Kenosha, Wis.: Aleksander Pesdir.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Heronim Svetila.

West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justina, Val Stalich in Valentin Marelna.

Kemmerer, Wyo.: Jos. Motok.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni-Koledar. — Strašne številke — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljeneec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Specialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAZAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blaginjak: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSKI, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Istler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UTRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 1112, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Whit, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

VOJAŠKE VESTI.

Iz seznamov izgub. Kadet 7. lovškega bataljona Beckert Gustav, prideljen 36. pešpolku, ranjen. — Poročnik Bratina Anton, 4. bos-herceg. polka, 13. stot., križevci, ujet. — Kadet Dellefant Theobald, 7. lov. bat., 1. stot., ranjen. — Poročnik Goldschmidt Oskar d. Benjamin, 87. pešpolk, 1. nad. stot., Trst, ujet. — Praporščak Kastelle Lovrene, 17. pešpolk, Prapreče, mrtve (14. oktobra 1915). — Nadporočnik 7. lov. bat. Mayer Ernest, prideljen 36. pešpolku, ranjen. — Poročnik Naglič Milko, 27. pešpolk, mrtve (18. avgusta 1915). — Kadet Pongratz Josip, 7. pešpolk, St. Andraž, ranjen. — Kadet Tonza Alojzij, 7. lov. bat., 1. stot., ranjen. — Nadporočnik Tschertner Frane, 7. pešpolk, St. Vid, ranje. — Kadet asp. 7. lov. bat. Julij Wagner, prideljen 36. pešpolku, ranjen. — Praporščak Atzier Roland, 26. dom. polk, 11. stot., Maribor, ranjen. — Kadet Sinkovič Adolf, 66. pešpolk, 14. stot., Maribor, ranjen.

KRANJSKO.

Padel je na italijanskem bojišču Jožef Kostelec, posestnik v Draščih pri Metliki. Pokojnik je bil brat P. Avguščina Kosteleca, prijatelj v Zatišju.

Ponesrečena vojak. Ubil se je 26. decembra na Kodeljevem neki vojak. — Pri Postojni je vlak zadob ob nekega črnogojnika, ki je strasil progo, ter ga s tako silo vrgel s tira, da je bil takoj mrtve.

Umrli so v Ljubljani: Ivan Tonsen, oficijal južne železnice v pokolu, 85 let. Ranjki se je leta 1848—49. kot kadet 9. lovškega bataljona udeležil bojev v Italiji pod maršalom Radeckym. — Janez Kokalj, vpojenik oskrbnik tovarne železa, 81 let. — Leopold Soklić, čevljarski pomočnik, 46 let. — Mihael Avman, kurjač državnih železnice v pokolu, 57 let. Spodnja Siska. — Fran Horak, pešec. — Andrej Čustan, pešec.

Vsled težkih opeklin je umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani dne 20. decembra dveletni deček Fran Rotar, sin posestnika Martina iz Ječice št. 32. Oče je sočasno v ruskega ujetništva. Navedenega dne je otrok padel v temi v posodo vrele vode ter se tako opek, da je opeklinam se isti dan ponosi podlegel.

Pogreb turškega grofa Leona Auersperga na Turjaku je bil nad vse veličasten. Udeležili so se ga njegovi bližnji in daljni sorodniki ter prijatelji, med drugimi grof Chorinsky s soprogo, baroni Lichtenberg in Cois, grajski oskrbnik Schanta itd., sosednja duhovščina in mnogostevilno občinstvo iz Turjaka ter iz bližnje in daljne okolice. Njegov pogreb je glasno pričel, da pokojnik ni bil samo plemenitega rodu, temveč tudi posebno plemenitega srca, zlasti velik dobrotnik siromakov.

Neurad. Dne 24. decembra ob Judenburgu se je poskušil ustre-

osni uri zvečer je nek vojak na Mestnem trgu v Ljubljani z vozom podrl na Selo št. 39 stanujočega Janeza Rožina ter ga na glavi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Smrtna železniška nesreča. Na železniški progi nedaleč od kraja Rakitnik pri križišču dveh vlakov je pograbila lokomotiva črnogojnika Frana Krašovec in ga vrgla v stran. Padel je čez 30 metrov visok nasip in obležal mrtve z mnogimi zlomljenimi kostmi. Nesreča se mora, žal, njegovi nepredvidnosti pripisati.

Žebelj v kruhu. Na sv. Treh Kraljev dan dopoldne je bil v ljubljanski pekarni kupljen kruh, v katerem je bil žebelj. Kruh je zavil štirileten fantiček in žebelj mu je obličal v grlu. Spravili so ga s težavo ven.

Črne koze se vedno bolj širijo po gorejskih vaseh. Oblasti so izdale najstrožje naredbe, da se bolezni zatirajo ali vsaj omeji.

Lep praznik so imeli v Ljubljani in po drugih krajih na Stefanovo. Popoldne je sijalo sonce tako prijetno, da so ljudje po okoliških gostilniških vrtovih sedeli na prostem. In to 26. decembra!

Brez pitne vode. Iz Črnomlja poročajo: Dokler ni odšel na bojišče bivši monter našega vodovoda, smo bili z vodo še precej dobro preskrbljeni, le semtertja jo je za kak dan zmanjkalo in se pretečeno leto so nas z bobnanjem po mestu opozarjali, da vsled preteče nevarnosti epidemičnih bolezni za kuho in pijačo ne smemo rabiti druge vode, kakor ono iz vodovoda. Ne dolgo časa za tem pa so nam započeli vse zasebne pipe po hišah in pred par dnevi je vzdihnila še zadnja javna pipa, pri kateri se je zamoglo po večurnem čakanju natočiti vsaj malo vode. Tako je danes Črnomelj brez pitne vode.

Podreženje šepa in masti je nižje sloje silno zadelo in so iz lahko uveljavljen razlogov zaradi tega nejevolni. Ustvarili so si predsednost, ki pa so seveda na napadni podlagi. Preje je bil šep mnogo cenejši kakor sedaj, pravijo, meso pa dražje. Kdor ima dovolj denarja, se je z zabelo lahko že preskrbel, dasiravno je bila draga. Ko so si lepo napolnili svoje čimnate z mastjo, hočejo sedaj cenejši jesti svinjsko pečenko. In dosegli so. Da ne mora biti mesar oškodovan, se mora šepi podražiti, meso pa naj bo de za 1 K cenejši in tako je bogatim zopet ustrezno. Ti predsedniki pač niso pravi.

ŠTAJERSKO.

Padel je. Iz Sevnice ob Savi se poročajo: Sem je došlo uradno potrdilo, da je na južnem bojišču padel trgovski pomočnik Dimko Cizel, sin znanega narodnega trgovca na Polzei v Savinski dolini.

Poskušaj samomor vojaka. V

liti 24 let stari infanterist 17. pešpolka Rudolf Vahter, a se je le težko poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Umrli je po kratki in mučni bolezni na Novega leta dan Rudolf Dobovišek, gostilničar in posestnik v St. Jurju ob Južni železnici. Preminul je v 56. letu starosti. Pogreb se je vršil 3. januarja popoldne na domače pokopališče. S pokojnikom je preminul daleč naokoli znan, povsod priljubljen naroden mož, eden šentjurske "stare garde". "Rudolf" je bil pri vsaki stvari zvršen, veseljak in zabaven družabnik, zanesljiv volilec in zvest podpornik narodnih društev ter prireditelj. Sin, absolvirani pravnik Rudolf Dobovišek, je poročnik v rezervi pri domačem spodnjaštajerskem pešpolku.

Umrli je v Birkfeldu dne 7. januarja vdova odvetnika dr. Preseherna, sestra srbskega kralja, ravno eno leto po smrti njenega moža.

Ponesrečil se je revizor in uradni vodja Zadrzne Zveze v Celju Benjamin Kunej. Mudil se je po uradnih opravkih v Poljčanah; ko je šel v temi s kolodvorja v bližnjo gostilno večerjati, je padel v jamo, kjer spravljajo pepel iz strojev konjske železnice. In si natri desno nogo. K sreči poškodba ni tako težka, da bi mu noga ne ozdravela. Čudno je, da železnica take jame ob javnem potu ne pokriva ali vsaj ne zagradi.

Požar. V Mariboru je izbruhnil v Freundovi (poprej Naskovi) tovarni za usnje požar, ki je uničil v tovarni 50—60 stovov loja v vrednosti več tisoč kron. Zaloga usnja so gasilci rešili. To je tekom zadnjih par let že tretji požar v tej tovarni za usnje.

KOROŠKO.

Žrtve vojne. Iz Solčave poročajo: V par tednih se je tu marsikaj izpremenilo. Skoraj vsak dan smo dobili z bojišča kako žalostno novico. Najprej smo zvedeli, da je padel na bojišču Janez Plesnik, dober in pridni mladenič. Kmalu nato nas je pretresla žalostna vest, da sta padla na italijanskem bojišču vzgladna, pridna in skrbna družinska ometa, in sicer Martin Uršnik podomače Roban in Matevž Klemenšek podomače Ložakar. Bil je to gotovo hud udarec za žene in otroke, katere zapuščata, ter sploh za celo občino. Ali nismo se mogli tega dočeti preboleti, če smo zopet dobili prežalostno poročilo, da je kruta smrt ugrabila mlado, nadežno življenje Alojzija Kneza podomače Perka. Rajni je bil edini sin, blag mladenič, res vreden naslednik svojih dobrih in poštenih staršev, ki so ga že v zgodnji mladosti navadili na lepo pošteno življenje. Na bojišče je odšel dne 16. oktobra 1914, in sicer v Galicijo; ko pa je izbruhnila vojna z Italijo, je odšel na italijansko bojišče in se je tam nahajal do svoje smrti. Kratko pred svojo smrtjo je pisal svojim staršem in sestri, še zdrav, vesil in čvrst, med drugim: Oh, koliko časa smo skup prebili v naši rojstni hišici; ah, zdaj pa ne bomo nikdar več, pomoril nas bo sovražni meč. Oh, kako bi zavriskal na glas, ko bi še enkrat prišel v solčavsko vas. Da, včasih smo prepevali ter kratek čas si delali, a zdaj je pa napočil tisti čas, da mi kroglela dela krutost čas. Oh, zdaj pa z Bogom ljudem, kjer je tekla moja zibelea, in mamica me zibali, zraven pa prepevali: Oj, sinek, sinek moj, sam Bog naj bo s teboj!

Cerkvene vesti. Na župnijo Se-le je prezentiran tamošnji provizor Lojze Vavti, na župnijo Oberhof Erhard Brunner, provizor ravnotam. Župnija St. Jakob ob cesti je podeljena Frantu Zemljaku, provizorju v Stebnu pri Beljaku, in župnija Ojstrica nad Draubergom Urhu Hafnerju, župniku v Melvičah v Zilski dolini.

PRIMORSKO.

V ruskem ujetništvu se nahaja Rado Pregare iz Trsta. — Iz ruskega ujetništva se oglasil Ivan Gruđen, doma iz Zgonika, ki je bil ujet v Przemyslu.

Odlikovanje. V Trstu dobro znani zdravnik, sedaj polkovni zdravnik, dr. Nedjeljko Teclizelj je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Odlikovan je z zlatim zaslužnim križcem arhitekt Josip Petean, poveljnik goriških ognjegasev. Na čelu ognjegasevga društva je Petean že več let. Sedaj vodi ognjegasevno delo v veliki življenski nevarnosti, v kateri si je zaslužil lepo odlikovanje.

Granato za Bčič. Dne 23. dec.

se streljali Italijani v Gorico popoldne. Padlo je okoli trideset granat. V ulici, kjer se nahaja mestna klavnica, je bilo porušnih več hiš. Težka granata je zadela zopet kapucinski samostan, in sicer sobo patra Sabaja, ki se je mogel še pravočasno umakniti. Ta granata je bila že osemindeseta, ki je padla na samostan. Dne 24. dec. je tresla granata v sementišče ter povzročila tam požar, ki pa je bil kmalu pogasjen. Na sveti večer so tudi grmeli topovi okoli Gorice, strojne puške so regljale okoli Kalvarije in Oslavja. Na sveti večer je bil mir, ali deževalo je strahovito in napolnilo je bila gosta megla, da se popoldne od četrte proti peti uri ni prav nič videlo na cesti. Drugi dan je bilo krasno vreme.

Smrtna kosa. V Zagrebu v bolnišnici Rdečega križa je umrl 69 let stari Anton Noč, sluga pri baronu Locatelliju v Gorici. Pri zadnjem hudem bombardiranju Gorice je Noč ostal v hiši svojega gospodarja, kjer ga je zadela srpanel v levo nogo. Prepeljali so ga v Zagreb, tam so ga operirali in mu odrezali nogo, medtem pa je vsled zastrupljenja krvi preminul. Pokopali so ga 6. januarja. — V Trstu je umrla Jospina Humar, krmarica in posestnica iz Dolenje Vrtojbe pri Gorici, mati Alojzija Humarja, znane trgovca in posestnika. Pokojnica, ki je imela 64 let, se je nekaj oribala na roki, iz česar je nastalo zastrupljenje krvi. Poslali so jo v Trst, ali vsa pomoč je bila brezuspešna. — V Barkovljah je umrl posestnik Jakob Pertot, podomače Luke, star 63 let. — Na starega leta dan je umrl v Ljubljani 80letni Anton Domipko iz Pevne pri Gorici v Brdih. — V Gradeu je umrla Ana Bolko, soproga gorškega veleposestnika in bivšega deželnega poslanca Leopolda Bolka, stara 71 let. Truplo so spravili začasno v župni rakvi osrednjega pokopališča ter je pozneje prepeljalo v Gorico. — V Cresu v Istri je umrl profesor Ivan Milohnič, star 80 let. Pokojnik je služboval na učiteljskem v Kopru. V Cresu je sezidal na svoje stroške šolo in cerkev. Za hrvaško stvar je bil pokojnik vedno vnet.

Ubit je bil pri razstrelbi dinamita v Waidbrucku na Tirolskem 17 let stari Ivan Antih, poškodovan pa so bili 20 let stari Mihael Roh, Leopold Bon in J. Antih. Doma so vsi štirje iz Krede pri Kobarižu na Goriškem.

Obesila se je v Trstu 62letna Marija Miklavčič, stanujoča v ul. Aequedotto št. 54. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je mogel konstatirati le še smrt. Truplo so odpeljali v mrtvašnico. Vzrok samomora je neozdravljiva bolezen.

Nove cene za moko. Tržaško namestništvo je določilo nove cene za moko v podrobnih razprodajih. Veljavna so odlej naslednje cene za kilogram: v Trstu in v okolici ter v pokročeni goriji Goriško - Gradišanski: pšenični zдроб in moka za peko 1 K 20 v, moka za kuho št. 1 1 K, moka za kuho št. 2 85 v, moka za kruh 55 v. V Istri pšenični zдроб in moka po 1 K 21 v, 1 K 1 v, 86 v in 56 v.

Obsojen je bil radi kvarjenja vina Santo Carpinetti v ulici Varsari v Trstu na 150 K globe. Tržna komisarija, ki sta pregledala njegovo klet, sta našla pravo tovarno za umetno vino. Dva velika čebra sta bila tam, polna vinskih tropin, na tre tropinje je vrgel 20 hektolitrov vode, 3 stote sladkorja, primerno množino alkohola in vinskega ekstrakta; v dveh posodah je bilo vinsko seme, iz katerega je napravljaj ekstrakt, ki je dalo "vinu" moč, da so gostje, ki se ne razumejo na vino, pili toliko rajše. Carpinetti mora plačati globo sodniji, radi užitnega davka ga prime pa finančna oblast.

Madžarski kurz prične po iniciativni tržaškega namestnika v Trstu v kratkem s podukom. Vpisanih je že precejšnje število frekventantov.

Slovenski ranjenci. V bolnišnici "K. k. Wilheminen-Spital Fil. Gymn." na Dunaju se nahajata Jožef Gruđen iz Grudenice in Jakob Vižintin iz Marjana. — V kopalnici Vöslau na Nizže-Avstrijskem se nahajata Matija Parapal in Jurij Rudan iz Istre. Dalje se tam nahajajo še sledeči: Niko Labotič iz Dalmacije; Stojan Stojković iz Hrvatske in Simon Pajič iz Bosne. Vsi pošiljajo pozdrave.

Iz sestreljene Gorice. Podturnom vstraja še vedno mestni župnik Baubela, ki je izjavil, da na noben način ne gre iz Gorice, rajši naj ga ubije granata doma, kakor da bi zapustil Podturn. V

plinarji je granata ubila pet delavcev. V Locatellijevi palači na Korzu je zadela granata neko baronovo služkinjo. Odrhala je obe nogi. Revica je pol ure nato umrla. Poškodovana je tudi hiša Jurija Bombiča, bivšega župana. Granate in srpaneli padajo sedaj na to, sedaj na ono stran mesta.

Goriška deželna umobolnica se preseli v Kromeriz, Moravsko.

Jezikovne težave furlanskih beguncev na Češkem in Moravskem so ravno take kakor naših primorskih beguncev v nemških krajih. Ne manjka smešnih dogodbe. Furlanke si sedaj pri nakupovanju živil pomagajo na ta način, da neso s seboj par zrn riža, ščep moka ali kosce sladkorja: ko pridejo v prodajalno, odpro pest in trgovci že ve, česar žele.

HRVATSKO.

Umrli je v Semmeringu pri Dunaju znani zagrebški zdravnik in specialist za tuberkulozo dr. Evgen Barac pl. Repinski.

DALMACIJA.

Zaplenjeno premoženje. "Objavitelj Dalmatinski" prinaša odlok okrožnega sodišča v Splitu, s katerim se zaplenjuje celo premoženje dr. Ante Biankinija iz Staroga grada.

Rad bi izvedel, kje se nahaja RUDOLF CVELBAR. Doma je iz Stari vasi, fara St. Jernej, Dolenjsko. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mu bom jako hvaležen, ali naj se mi pa sam javi. — John Kukman, 100 Watson Ave., Mount Vernon, Ill. (4-7-2)

Kje je moj brat JOHN ŽELEZNIK? Doma je iz vasi Kremen, fara Trebelno na Dolenjskem. Pred 15. leti se je nahajal v državi Minnesota. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Anton Železnik, 71 S. Water St., Milwaukee, Wis. (3x 31-7 & 14-2)

Kje je ELIZABETA HUDEŽ? Rojena je v Ljubljani 14. okt. 1882. Pred 5. leti so dobili njene sorodniki zadnje pismo od nje. Stanovala je takrat na 840 Monroe St., Brooklyn, N. Y. Njeni sorodniki bi radi poizvedeli, če še živi, mogoče se je poročila in kje se nahaja. Vsa tozadevna pojasnila naj pošlje sama, ali kdor bi jo poznal, na naslov: Rafaelova Družba, 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y. (4-9-2)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelajem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsako postle, ker sem že nad 18 let tukaj in sem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku zanesljivo krajnske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kolo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL.

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Moja osebna poslanica nade.

Zelim, da me pozna vsaki moč in vsaka žena v tej deželi, katere tri na bolezni. Zelim, da me poznajo vsi kot prijatelja — da vedo kdo sem jaz kaj sem stonil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko spomni, da sem odel v medicinski praksi, katero vrtil sem dolgo vrsto let; moji laici so danes sodelovali po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoke vkrjejene bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Zelim, da mi vsak bolan mož in vsaka bolna žena zaupa svoje težkote in težave; vsakemu bom dal poln narvet, ker želim, da sem v vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte mojo poslanico nade.

POZOR, PEVOVODJA!

Išče se slovenski pevovodja, ki je zmožen podučevati možike pevski zbor. Lepa prilika za dobrega učitelja. Več se poizve pri:

S. P. D. "Ljubljanski Vrh", 155 Victor Ave., Detroit, Mich. (4-7-2)

NA PRODAJ

trgovina s premogom in ledom, 175 stalnih odjemalcev. Rent za stan s štirimi sobami in poleg tega še dva hleva stane samo \$18. Imam dva voza in enega konja. En voz za selitev, drugi pa za prevažanje premoga in ledu. Cena vsemu \$400. Vprašajte: Frank Wuchte, 272 Jefferson St., Brooklyn, N. Y. (31-1-8-2)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencec naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. št. 413. Za obilen poset se priporočam. JOS. SCHARABON

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER za revmatične bolezni, ki se pojavijo v nogah, v rokah, v glavi, v mišicah. Pristni pripadajo v zavoj, kot je naslikan tukaj. Odložite vse zavoje, ki niso zapечатeni z Anchor varstveno znamko. 25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington St. New York, N. Y.

Imam v zalogi MOHORJEVE KNJIGE za leto 1916.

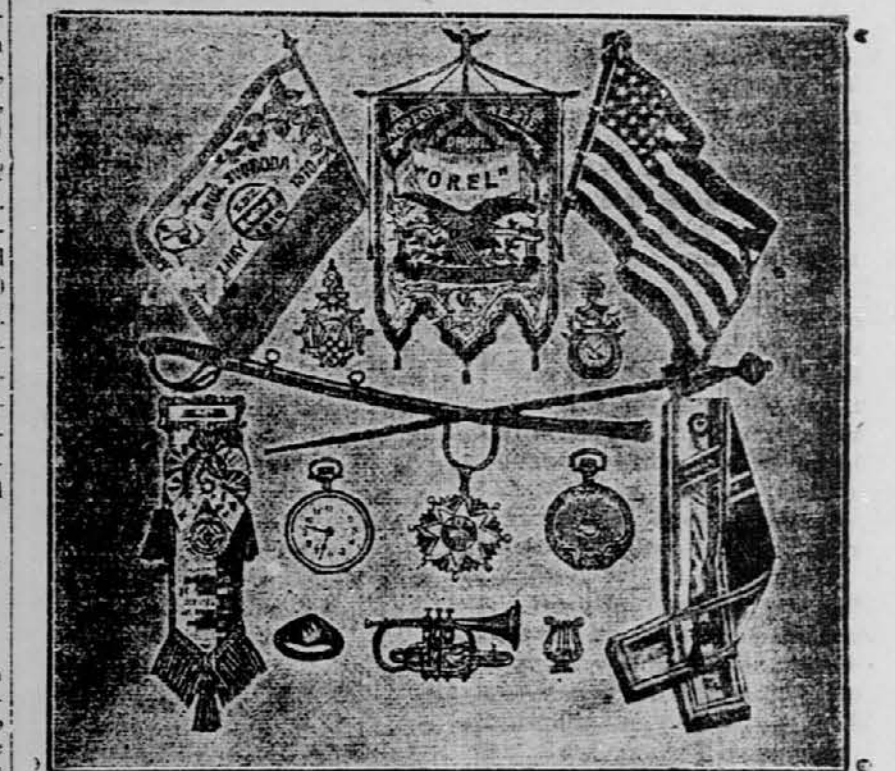
En iztis (6 knjig) stane po pošti \$1.50. Sprejemam tudi udmino za prihodnje leto, ki znaša za Ameriko kakor vedno 1 dolar. Kdor naroči knjige ali pa vplača udmino za prihodnje leto, dobi proti doplačilu 30 centov TRI-DESET KVADRATNIH ČEV-LJEV VELIKI ZEMLJEVID vojskujočih se držav, s katerim se za more pokriti celo steno.

ALOIS SKULJ, P. O. Box 1402, New York, N. Y. (5-1-29-2 v 2 d)

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priporoča se vsem Sloveskim tamburam, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih. Okrašene so z biseri in vzokvratnimi rožami. Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d. Veliki ilustrirani cenik s slikami pošljem vsakemu zaštonj. Ivan Benčić 4054 St. Clair Ave. vladav. Ohio

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, rezalja, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privrsko, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene na cene vprašate. Upranjanje Vas stane le 2c. pa si bodele pritrnili dolarje. Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

VAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko uspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želim tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in v njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak mož in vsaka žena; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na žentev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošiljate takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj se potrebuje in v kateri smeri se potruditi. Ne trošite denarja za kakšno ničvredna spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničvredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je kakor k zdravju, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačate potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštino prosto.
Ime in priimek
Ste. in ulica ali Box
Mesto Država

Črtici.

Spisal France Bevč.

"KAKO JE BIL?"

"Kako je bilo?"
 "Saj res, kako je bilo?"
 Vsi so gledali v me kot v nekaj čudežnega, ki vse ve, ki je doživel bogve kaj, ki nosi vse v svojem sreu in svoji glavi tisoče in tisoče stvari, katere čakajo, da jih razodenem. Jaz pa nisem vedel v resnici ničesar, prav ničesar, prvič, ker sem ves tisti čas živel v omotici, drugič, ker sem imel eno samo željo, priti nazaj in pozabiti, kar je ogabnega. Zdelo se mi je, da sem neskončno srečen, ko vidim svoje drage obraze, za las izpremenjene sicer, a vendar. Najraje bi bil samo molčal, gledal in se ne prebistano smehljati. — neprestano smehljati.

"Kako je bilo vendar?"
 "Kako naj je bilo? Jaz ne vem, kaj hočete? Jaz sem vsak dan, včasih tudi nisem jedel in spal vsak dan. Včasih na dežju, na soncu. no, kaj hočete?"

"Nič drugega?"
 Tako so me gledali že samo pri teh besedah in zdelo se mi je, da so celo zadovoljni z odgovorom, dasi so pač morali vedeti, da sem človek, ki jem in spim.

"No, in nadalje?"
 "Kaj nadalje? Česa hočete?"

"Ali... ali... no, če je zelo pokalo, če...?"
 "Da, pokalo je, hobotelo. Če natančno pomislim, je zelo pokalo. In kaj hočete s tem? Tu ne poka. Ali niste zadovoljni? Skoro bi dejal, da mi se danes šumi v glavi. Toda, kaj s tem? Povejte, kdo je ta črna doma umrl?

"No, kaj šef...?"
 Neznosno so mi bili ti pogledi, vsi uprti vame, izprašujoči, željni in jezni, da sem bil med njimi kot jagnje med zvermi, jaz, ki sem imel eno samo željo, nagledati se njihov milih obrazov.

"Kaj mi hočete? Povejte, kaj mi hočete?"
 "Ali si katerega umoril?"

Vsi so zazijali v me ob tem vprašanju, jaz pa sem se jim čudil. Saj nisem mogel odgovoriti na to. Prvič, ker bi bilo grozno odgovoriti, drugič, ker nisem vedel. Kaj ve človek, ko ni časa niti za trenutek, da bi si ogledal svoje delo, premislil, presodil. Oh! ...

"Kaj jaz vem! Saj ne vem! Vi mi ne verjamete. Vem na primer, da mi je prišel nasproti lep fant z bajonetom. Bele oči je imel, tako jih je razprl, grozno razširjena usta. potem sem ga sunil, da mu je bajonet omahnil v stran. Umolknil sem. Nihče ni sodel in zdelo se mi je, da imajo vsi bele oči in grozno razširjena usta.

"No, in...?"
 "In? Kaj je? No, in — nič! Kaj hočete?"
 Gledali so me z nekim strahom in bil sem zalosten njihov pogledov. Ko me je peljal stric v hlev, da mi pokaže živino, me je ustavil v najtemnejšem kotu in uprl v me bele oči ter me zaupno in pritajeno vprašal:

"Torej, kako potem? Meni lahko poveš...?"
 Ko sem stopil skozi vežo, mi je mati pomignila v kuhinjo in pred ognjiščem so se živo zadržle njene rdeče obrobline oči v me in celo tresla se je:

"Povej mi! Saj ne bom nič hudega mislila o tebi!"

V izbi me je poenklil za obleko brat:

"Saj ne bom nikomur povedal!"

Bal sem se zdaj teh mojih ljudi, za mizo, ko so me vsi skupaj molče gledali, in kadar me je srečal vsak posamezni s tajnim vprašanjem na obeh in jeziku.

Ljudje moji, jaz ne vem ničesar, v resnici ničesar in vam ne morem povedati, ker nisem videl, nisem, ali pa sem s silo pazabil. In če bi vedel kaj, če bi se spominjal, bi vam, ljudje moji, povedal nedolžno laž, resnice pa vam ne bi povedal, ljudje moji, resnice ne, ker vas ljubim.

OTROK.
 Naenkrat se je dvignila moja žena in šla v sosednjo sobo, na vratih se je ozrla z nasmehom na zdravem obrazu in mi je dejala:

"Nekaj zate..."

je žena kaj lepega spetla? So mi kupili novo obleko? Ta se mi je ta čas, ko sem nosil uniformo, čisto pokvarila. Morda so mi kupili skatlo cigar, tistih, ki jih tako rad kadim in ki sem jih ves čas tako pogrešal. Najraje bi mel cigare.

Tedaj pa so se že odprla vrata in na pragu je stala moja žena z otrokom v naročju, rdečim in zdravim, ki je imel kodrate črne lase in gledal preplašeno, kot bi se bil v tem trenutku zbudil. Postavila ga je na tla.

"Tam je ata. Teci k atu!"
 Otrok pa ni tek, samo gledal je debelo, preplašeno in se je še prestopil za korak nazaj. Tudi jaz nisem rekel:

"Teci sem, sinek, da te denem na kolena", ampak sem ga gledal začuden: Odkod pa ta?

Vsi ostali pa so gledali napeto naju oba in niso črhali, nasmeh pa jim ni izginil iz obraza.

Bilo mi je v resnici čudno. Čakal sem najmanj cigar, pa mi prinese tega otroka, ki ga nisem še nikdar videl, in mu pravi: Teci k atu!

"Kaj se bosta samo gledala? — Videk, teci k atu!"
 "Kaj si prinesla to!"

"Moj Bog, ali ni tvoj?" je dejala žena skoraj obupno.

"A!" sem zamahnil z roko.

Vsem so se naenkrat zresnili obrazi in kot so me zrl prež smehom, so zdaj strmeli v me z začudenjem.

To je moj otrok? Kdaj se je rodil? Da, spominjam se, da so mi pisali takoj po odhodu. Tudi me se strinja. Ampak moja skrb je spremljala slednjega otroka od prvega dne. Stregel sem ženi. Ponoči sem prižgal luč in ji dal otroka v naročje. Vse sem delil z njo po možnosti, in ko se je začel otrok pestovati, je sedel, sem dejal: — hvala Bogu! in se veselil. Ko je dobil prvi zob, napravil prvi korak, spregovoril prvo besedo, zopet dogodek za moje srce, za celo družino sploh in za otroka posebej. Ko sem odšel, sem vedno mislil v odsotnosti: Kje je neki zdaj Pavelček, kaj dela Ivanček, se je kaj zredil Tonček? Ko sem se vračal, sem si jih predstavljaval in zdaj so tu, zredili so se, Ivanček so hlače prekratke. Ampak za Vidka ni bilo prostora v mojih mislih. — Kakšen Videk? — vprašam vas.

Kdaj se je rodil, dobil prvi zob, napravil prvi korak, spregovoril prvo besedo? Tu mi postavijo zrelega fantka pred oči in: Teci k atu!

Tudi Videk. Vedno so mu govorili: atek, atek, atek! Bogve, kako si je ustvaril atka v duhu. Pa mu pokažejo tujega moža, ki ga ni videl žive dni, poraslega, napol sivega, z ostrimi zarezami na licu in mu rečejo: Teci k atu!

"Pojava k atu!" je dejala moja žena in prišla otroka za roko, ta pa se je branil, oprijel se je z levice njenega krila in se hotel zaviti vanj.

"Ne, ne, ne!" je jokal. "Ne, ne, ne!"

Vsi pa so hoteli k njemu, upirali vanj oči, delali lep, sladke obraz, mu obljudljali, hoteli ga pregovoriti, prepričati.

"Videk! Kaj jočeš? Pojdi k atu! Tam je atek! Atek je lep! Lep! Nekaj ti je prinesel, vidik, teci k njemu. Ti bom še jaz dal krajcar. Saj je tvoj ata. No, no. Teci, teci! Videk! Slišiš!"

Videk ja je tulil v krilo in ni hotel ničesar videti, ne slišati, jaz pa sem sedel mirno in bilo mi je mučno.

"Nesite ga stran! No, nesite ga!"

"Se bo že privadil", je rekel nekdo in me pogledal pol očitaje.

Žena je imela solze v očeh, vzela je dragoceni dar, ki ga mi je pripravila, v naročje, in ves ponos in samozavest, ki ji je preje sijala z obraza, je izginila, ko mi je dejala užaljena:

"Ti, kaj pa misliš?"

"Nič, nič, nič! Nesi!"

Vsi smo potem molčali. Kaj smo mislili ta trenutek?

Ugleden Arabec v Sarajevu.

Iz Sarajeva se poroča, da je prišel tja bivši turški poslanec in namestnik v Tripolisu, Sulejman eff. Barouni. Iz Tripolisa do Dalmacije se je pripeljal v nekem nemškem podmorskem čolnu. Sulejman Barouni je najboljši organizator Senusijev in vodja njihovih bojev za svobodo. Nahaja se na potu v Carigrad v važni misiji. Kar se tiče Tripolisa, je izjavil, da majo

Lahi v rokah le še zelo ozek pas zemlje ob obrežju. Vse drugo se nahaja v rokah Senusijev, ki so na večjih mestih prodali celo v Egipt. Uglednega gosta sta sprejela na kolodvoru turški generalni konzul in vladni tajnik. Nato je posetil Sulejman Barouni namestnika Bosne in Hercegovine, generala Sarkotića in nemškega konzula.

Belgrajaka vseučilišna knjižnica.
 "Belgrader Nachrichten" poročajo, da je našla policija več tisoč knjig juristične fakultete, a ravno tako je najdena tudi knjižnica nemškega seminarja, ki šteje nad 4000 knjig.

Kandidat stranke prava
 za volilni okraj Nova Gradiška je vseučilišni profesor bogoslovja dr. Josip Pazman. — "Hrvatska korespondenca" poroča, da v tamošnjem okraju ne bo kandidiral od strani vlade sekani načelnik Zvonimir Žepić.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri
 mesece dnevno, izvzemši nedeljo in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojišča in rane slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Obsodba.

Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsojena vojska liferanta.
 V Budimpešti sta bila obsojena Samuel Neumann na šest mesecev, Josip Neumann pa na štiri mesece, ker sta poskusila podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemala kot dobro.

"Hrvatska".
 glasila pravašev, bo izhajala tudi ob nedeljah in sicer v manjši obliki, pa na več straneh kot tednik za ljudstvo.

Vstaja na otoku Sumatri.
 V Padang na otoku Sumatri je iz verskih vzrokov izbruhnila vstaja. Četa vstajev je naskočila ponoči hiso rezidenta, ki pa je pobegnil. Nekaj vstajev je bilo ubitih, več ranjenih. Dva vojaka sta mrtva.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodjena vojska liferanta.
 V Budimpešti sta bila obsojena Samuel Neumann na šest mesecev, Josip Neumann pa na štiri mesece, ker sta poskusila podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemala kot dobro.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

"Hrvatska".
 glasila pravašev, bo izhajala tudi ob nedeljah in sicer v manjši obliki, pa na več straneh kot tednik za ljudstvo.

Vstaja na otoku Sumatri.
 V Padang na otoku Sumatri je iz verskih vzrokov izbruhnila vstaja. Četa vstajev je naskočila ponoči hiso rezidenta, ki pa je pobegnil. Nekaj vstajev je bilo ubitih, več ranjenih. Dva vojaka sta mrtva.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodjena vojska liferanta.
 V Budimpešti sta bila obsojena Samuel Neumann na šest mesecev, Josip Neumann pa na štiri mesece, ker sta poskusila podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemala kot dobro.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

"Hrvatska".
 glasila pravašev, bo izhajala tudi ob nedeljah in sicer v manjši obliki, pa na več straneh kot tednik za ljudstvo.

Vstaja na otoku Sumatri.
 V Padang na otoku Sumatri je iz verskih vzrokov izbruhnila vstaja. Četa vstajev je naskočila ponoči hiso rezidenta, ki pa je pobegnil. Nekaj vstajev je bilo ubitih, več ranjenih. Dva vojaka sta mrtva.

Obsodba.
 Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem dom, sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojniki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in ž njimi prepeval srbsko bojno pesem.

Obsodjena vojska liferanta.
 V Budimpešti sta bila obsojena Samuel Neumann na šest mesecev, Josip Neumann pa na štiri mesece, ker sta poskusila podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemala kot dobro.

Obsodba.<